

# FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.  
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară banii 2 a treia-oară 10 bani.

## Marele sfat al comercianților și meseriașilor români.

Ajuns-am cu ajutorul lui Dumnezeu și din priceperea și vrednicia noastră proprie și noi Români să putem zice, că avem comercianții și meseriașii noștri pe la orașe și pe la sate, că avem o clasă de mijloc așezată între țărâna noastră, temelă neamului românesc și între oamenii cu știință de carte, cari sunt lumina ochilor noștri. E mic de tot, ce e drept, numărul lor, dar' destul de mare, când ne gândim, că înainte de asta cu 50 de ani Românului nu-i era iertat să folosească plugul de aur, cum li-se mai zice la meserii, și destul de mare, dacă ne vom da seamă de greutatea din lăuntru și din afară, de pedecile de tot felul, ce ne-au stat în calea ce duce la bogata împărăție a meșteșugului și a negoțului.

Slavă Domnului, astăzi mii de ucenici români impoporează lucrătoarele măiestrilor de pe la orașe, alte mii de calfe își agonisesc pâinea cea de toate zilele prin lucrul mânilor lor și earăși alte mii de măiestri români lucră de dimineața până seara, pregătind cele de trebuință pe seama poporului nostru.

Numai vorbe de mulțumită și de laudă pentru noi înșine ar trebui să avem, văzând desțelenit ogorul, ce atâta amar de vreme n'a putut face cunoștință cu brațele vînjoase și dibace ale Românilor. Așa ar trebui să fie, dacă am trăi numai noi pe lumea asta și dacă n'am vedea în vecinătatea noastră, pe

străinii lucrând cu spor cu mult mai mare, decât noi, pe câmpul cel lat și mare al meserilor și al negoțului. Noi de abia am început să urocăm coastele muntelui, și ei, străinii, sunt departe, sunt mai în vârful muntelui, de unde privesc cu ochii deasupra noastră în regiuni frumoase și îndepărtate.

Prin urmare, frați buni și prieteni de omenie, să nu ne prea încredem, că numai ne-om amăgi și ne-om îmbăta cu apă rece. Ci așa, în toată liniștea, să ne întrebăm mai bine, ce 'i-au făcut și-i face pe acești străini de au înaintat așa departe în negoț și industrie? Și în răspunsul, ce-l vom afla prin chibzuiala minții sănătoase, vom da earăși de ne-strămutatul și vecinicul adevăr cuprins în cuvintele: *In unire e putere.*

A sosit, credem, vremea, și acum este, ca meseriașii și neguțătorii români, mulți-putini, câți sunt, săraci-bogați, cum sunt, cuminte-proști, cum 'i-a lăsat D-zeu, să nu mai lucre fiecare de capul seu, respirați și răsleți pe toate potecile. A sosit ciasul, ca burghezimea românească, adevărată clasa noastră de mijloc, să-și înalțe fruntea, să-și dea mâna de frăție și într'un gând și într'un glas să zică națiunii române: Aici suntem și noi o pătură deosebită în stratul neamului nostru, aici suntem și cerem, ca de aci înainte să se țină socoteală și de noi în țeara aceasta, și să nu mai îndrăznească nimenea, fie dintre ai noștri frați, fie dintre străini să zică, că-i 'i-e teamă și 'i-e rușine să poarte numele de *meseriaș român* și să se însoțească cu el. Să dăm odată un ocol prin Ardealul întreg și toată Țeara-Ungurească, să ne numărăm câți suntem cu toții la

orașe și la sate și să vedem câți ar mai trebui să fim și să cunoaștem lipsurile acelor, câți suntem.

Nu ne putem plânge. N'am stat nici în privința asta, a întrunirii puterilor noastre, tocmai cu mâinile în sân nici până acum. Meseriașii și neguțătorii români s'au îngrijit în multe locuri, ca să se însoțească în societăți, în reuniuni, cu gândul ca să se ajute împrumutat, să se lumineze și să se întărească împreună muncind. Astfel să se știe, că de 34 de ani trăește și muncește în Sibiu »Reuniunea școlărilor români«, despre ale cărei bune isprăvuri care dintre noi n'a auzit? De 30 de ani muncește cu sporul cel mai îmbucurător »Asociațiunea meseriașilor români din Brașov«, care în tot anul crește la sînul seu câte 3—400 de ucenici români adunați acolo din toate părțile țării. Apoi avem reuniuni de acestea la Făgăraș, Seliște, Sebeșul-săseuc, Blaj, Alba-Iulia, Bistrița, Cluj, Arad, Lugoj și în multe alte locuri. Vorba e însă, că într'o mulțime de părți ne lipsesc cu desăvîrșire astfel de tovărășii. Și o vorbă și mai mare este, că până acum reuniunile acestea au lucrat fiecare de capul seu și n'a fost între ele o legătură comună. Din pricina aceasta poporului român 'i-a fost cu neputință să înainteze mai repede în negoț și în industrie. Din pricina asta străinilor li-e foarte ușor să ne biruiască, bătându-ne pe fiecare în parte, și să-și bată joc de noi. Împrăștiati ca oile fiind, să nu ne mirăm, că sate curat românești hrănesc meșteșugari și negustori de neam străin, niște zdrențoși, cari s'au furișat tiptil-tiptil în sînul poporului

## FOITA.

### CÂNTEC.

Sfânta cruce scrisă fie  
Pe-al Românilor drapel —  
Dela ea s'avem tărie  
Când ne batem pentru el.

Ear' sub cruce-al Țării nume,  
Ca, scăpată, de ocări,  
Dumnezeu s'o facă 'n lume  
Cea mai tare dintre țeri!

Câți am fost părtași ocării  
Când dușmanu-'n drum ne sta,  
Sus, flăcăi! Tu, Rege-al țării,  
Și noi toți pe urma Ta.

Steagu 'n vânt, și 'n veci trăească  
Toți câți neamul 'și-l iubesc —  
Ura! legea românească  
Și pământul românesc!

(\*Albinae).

G. Coșbuc.

## Poesii populare.

### De pe valea Almașului.

Culese de G. Lazăr, inv.

Cât voi fi 'șoi mai trăi

Fată mare n'oi iubi,

Fata mare se mărită

Rămâi cu inima friptă,

Să iubesc una mai mică

Că-mi dă gurița de frioă,

Vine seara dela muncă

'Mi-se sue pe opincă,

'Mi-se sue pe păpuc

Și-mi zice să o sărut.

### Din Beșineu.

Culese de Nic. Pastiu, inv.

De n'ar fi feciori pe sate

Ai vedea fete turbate

Și neveste spânzurate.

De n'ar fi feciori în lume

Ai vedea fete nebune

Și neveste duse-n lume.

Vino bade scrile

De-ascultă muștrările,

Cum mă muștră-a noști pe mine

Măi bădișo pentru tine;

Mult mă muștră măicuța

Bade pentru dumniata,

La fântână nu mă mînă,

La pârlez nu-mi dă răgaz

Bădișo ca să te las.

Mândro dac'oi muri eu

Vino la mormântul meu,

Și seamănă măgheran

Că 'ți-am fost draguț un an,

Și seamănă siminic

Că 'ți-am fost draguț voinic.

Mie-mi zic fetele mut,

Pentru-ce nu le sărut,

Dracu le poate pe toate

Trei și patru 'mi-'s bogate.

Pe la mândra prin grădină

'Și-a prins dorul rădăcină,

nostru. Și banii Românului s'au scurs pe nesimțite în punga străinului.

Asta nu mai merge, fraților, așa ceva nu mai putem îngădui.

Drept aceea vă zicem vouă, comercianți și meseriași români, vouă, reuniunilor române din toată țeara: *închegați-vă rîndurile, dați-vă mâna într'o horă mare și frumoasă.* Alcătuiți împreună acel zid puternic, care se nu poată fi rupt de gloanțele dușmanilor.

La toamnă (21 și 22 Septembrie st. n. a. c.) se va ține la Sibiu adunarea generală a *Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.* Reuniunea sodalilor din Sibiu și Sebeșul-săsesc s'au înțeles prin conducătorii lor, că cu acest privilegiu ar fi bine să se întrunească la Sibiu și un congres, un mare sfat al meseriașilor și comercianților români din toată țeara noastră. Nădăjduim, că însuși comitetul *Asociațiunii* va căuta să pună la cale această mare adunare a lor, în care să se vorbească și să se hotărască, ce trebuie făcut pentru apărarea și pentru înaintarea clasei de mijloc a poporului românesc.

Sunt multe de spus în afacerea asta de cea mai mare importanță pentru binele nostru comun. Ziarul *Tribuna* a și luat cuvântul și a poftit pe cei în drept, ca să se pună în fruntea trebii. Toate gazetele noastre își vor spune părerea și toate reuniunile meseriașilor și comercianților noștri vor chibzui mijloacele de lipsă, pentru-ca *ideea acestui congres trup se se facă.* Gândească-se fiecare dintre noi și spună-și cuvântul cu aceeași bunăvoință și cu aceeași dragoste a inimii, cu care noi ni-l-am spus. *Pompiliu Dan.*

**Corpurile legiuitoare române.** Sesiunea extraordinară a corpurilor legiuitoare române a fost închisă Joi, în 4 Iulie c., după-ce s'au votat legile financiare, cerute de guvern, legea de estradare cu monarhia noastră și legea instrucțiunii.

**O vizită rusească la Sinaia.** Abia s'a trecut la ordinea zilei peste importanța vizitei generalului baron de

Beck, șeful statului-major al armatei austro-ungare la curtea regală din Sinaia, — și sosirea unui nou și distins oaspe se anunță în același loc. Tot mai mult se impune România și înțeleptul ei Rege în atențiunea puternicilor vecini.

Se confirmă în mod oficial știrea, că marele duce Alexandru Mihailovici, vărul M. S. Țarului Nicolae va sosi la 19 Iulie st. v. la Constanța, în fruntea escadrei ruse.

Marele duce va merge dela Constanța la Sinaia, unde va visita pe Suveranii noștri.

Di D. Sturdza, care voia să plece în concediu după închiderea camerilor, e nevoit să rămână în țeară pentru primirea marelui duce.

În timpul când marele duce va face visita sa la Sinaia, escadra rusă va staționa în portul Constanța.

**SĂRBAREA LUI MIHAIU-VITEAZUL.** Comitetul Ligei culturale, — după-cum scrie „Secolul XX.“, — s'a întrunit zilele aceste în ședință pentru a desbata chestiunea pelerinagiului ce se va face în ziua de 23 Septembrie v. la mănăstirea Dealului.

La această ședință au luat parte și d-nii **Gr. Tocilescu și V. A. Urechă.**

E vorba, că pe mormântul lui Mihaiu-Viteazul se se ridică un monument, în care scop s'a ales un comitet de acțiune, compus din oameni marcantți.

Coroana de bronz, care va fi depusă pe mormânt, e deja gata, lucrată de artistul Cadorini. Ea e aproape identică cu cea depusă de delegații români la Columna lui Traian.

Coroana are diferite instrucțiuni privitor la luptele strălucite ale marelui Domn.

**Glas rusec despre Slovaci.** De curând a apărut raportul anual despre adunarea reuniunii slave de binefacere, ținută la Chiev, în Maiu a. c. În raport se află între altele și espunerea profesorului **T. D. Florinski** despre starea popoarelor slavice. *Florinski, natural, vorbește și despre Slovacii din Ungaria, presen-*

*tându-le starea în colori vii și reale și propunând, ca să se protesteze contra opresiunii Slovacilor și reuniunea să le dea ajutor moral și material. Această propunere a fost primită cu unanimitate.*

**Nou partid politic.** *Markos*, redactorul foii umoristice *Herko Pater* eșind din sinul partidului popular, voește a întemeia cu câțiva soți ai sei, un nou partid politic, cu numirea *partid popular 48-ist* sau *partidul Ungariei independente.* Noul partid, — după-cum e informat *Polit. Ért.*, — va pune în mai multe cercuri candidați la alegeri.

## Din Bucovina.

Din **Cernăuși** se anunță cu datul de 7 l. c.:

În ședința dietei de azi deputatul **Dr. Iancu Flondor**, șeful partidului popular, a biciuit într'o cuvântare de două ore abuzurile nenumărate comise de autoritățile administrative sub nefasta guvernare a baronului Bourguignon, guvernare ce tinde la totalul ruin economic și politic al poporului. La finea cuvântării s'a adresat *cătră deputații pacțiști în limba română și i-a mustrat pentru păcatele, ce le-au comis față de națiunea română prin încheierea nenorocitului pact.*

Tot în ședința de azi *archimandritul Calinescu a accentuat, că Românii au dreptul a folosi tricolorul român, căci el este simbolul naționalității române pretutindenea, unde locuiesc Români. În fine arată, că Românii totdeauna au fost credincioși Imperatului și monarhiei.*

Atitudinea provocatoare a baronului Bourguignon și pășirea energică a lui Flondor a produs adâncă revoltă între naționaliștii bucovineni, cari sunt rezoluți a întei lupta în contra odiosului president.

## Din România.

**Candian-Popescu.**

Generalul Candian-Popescu, eroul dela Grivița, caldul iubitor al nostru, pe care Ungurii îl arestează în a. 1868 în Transilvania sub cuvânt, că ar face agitații, cântărețul mărețelor fapte ale soldatului român pe câmpiile Bulgariei, tatăl soldaților, cari erau *copiii* lui, a murit.

A fost un **Român.**

Eu mă duc să-l duc cu mine  
Două rădăcini îl ține,  
Eu mă duc să-l duc acasă  
Două rădăcini nu-l lasă.

Unde ved copilele,  
Trec apa ca cănele,  
Unde ved nevestele,  
Trec apa ca peștele  
Să le sărut buzele.

## „Cununa“.

Obicei românesc, comunicat de **Iust. Sohorca**, învățător.

Poate, că nici un popor nu are atâtea obiceiuri frumoase și înălțătoare de inimi, ca poporul român.

Românii atât în veselie cât și în intristare, se deosebesc de alte popoare prin obiceiurile lor: dovedind prin aceasta, că sunt urmașii unui popor plin de veselie și iubitor de conveniri.

Românii au erezit obiceiurile lor dela poporul roman, cari aveau obiceiuri distinctive, pentru ori-ce ocaziune: păstrându-le ca pe un tezaur scump și sfânt

Așa d. e. au la: cununii, înmormântări, botezuri sau pe timpul lucrului etc...

Un obicei frumos ce pare că în alte părți este neusăt de Români, este așa numita *„Cununa“.*

Cu acest obicei se obișnuiesc cu deosebire Românii grănițeri, de pe Valea-Rodnei, în timpul secerișului.

Insemnătatea cununei nu este prejudiciu al poporului, ci o ajutorare înprumutată.

Imi iau libertate a da publicității, cursul acestui frumos obicei.

Un țeran, care are seceriș mult, chiamă cu deosebire fetele din sat, — vre-o 20—25, — la cunună.

Tinerile și frumoasele fete, iubitoare de lucru și pentru a-și ajunge scopul principal al cununei — jocul, în ziua defiptă de țeran, se adună la casa sa, înaintea răsării soarelui și pleacă glumind și cântând la holdă.

Ajungând la holdă, se adună împrejurul unei fete, și cântă cântecul frumos al cununei.

După-ce au terminat cântarea, se înșiră una lângă alta în un șir lung, încep a secera cu zel prin arșița soarelui, silindu-se fiecare a întrece și a lăsa pe vecina sa în urmă.

Când e la ameazi lasă seceratul, și adunându-se earăși repetează cântecul apoi se pun la mâncare în umbra unei capiți de snopi.

Sfârșind mâncarea, se despart în grupe mai mici, și aleargă la un isvor din apropiere ca să-și stimpere setea.

(Va urma).

**Incurajarea industriei naționale.**

Ministrul de război al României a depus în cameră un proiect de lege, în virtutea căruia să fie autorizat de această singură dată, ca să-și procure furniturile militare ce se fabrică în țeară *numai dela fabricanții indigeni*. Aceste furnituri ar fi pânza, postavul, pielăria etc.

**DIN LUME.****Din Bulgaria.**

Sobrania bulgară a votat un credit de 100.000 lei pentru primirea marelui duce Alexandru Mihailovici. Circulă șomotul, că guvernul ar fi rugat telegrafic pe Țar să dea voe marelui duce să viziteze Sofia. Sobrania s'a aminat.

**Războiul se continuă.**

Londra, 5 Iulie n. Ministrul de finanțe Hicks-Beach a comunicat în casa de jos, că a sosit o telegramă dela *Kitchener*, care conține un anunț al comandanților buri și în care se zice, că *Burii vor continua lupta purtată de ei pentru independența lor și nici-odată nu o vor înceta*. (Aprobari din partea deputaților irlandezi). *Acestea sunt astfel de condițiuni, pe cari nu este permis a le recomanda Angliei. (Aprobări).*

Ministrul de război *Brodrick* arată deasemenea, că ar fi o prostie păcătoasă a încheia o pace cu astfel de condițiuni.

*Lloyd George* și *Campbell Bannerman* protestează în contra politicii sud-atricane a guvernului și în contra violenței și necruțării, cu care guvernul voește a zdrobi pe *Buri*.

Președintele *Kruger* a primit dela generalisimul *Botha* o scrisoare, în care generalul îi aduce la cunoștință, că speranța *Burilor* în biruința cauzei lor crește tot mai mult, și constată, că învaziunea *Burilor* în colonia *Capului a avut mare succes. Burii au luat până acum dela Englezi pradă de 1000 cai.*

«*Westminster Gazette*» publică un articol al unei femei, care desvêlește lucrări și mai îngrozitoare, decât d-na *Hobhouse*, despre tratamentul Englezilor cu femeile și copiii *Burilor*.

**Stiri mărunte.**

*Spania* continuă a se desface de restul coloniilor sale. Acum ea a oferit Germaniei insula *Fernando-Po*, care de altfel cade în sfera colonială a Germaniei, fiind aproape de Camerna (golful de Guineea). În Germania s'a constituit un comitet «*Fernando-Po*».

Capitularea *Filipinienilor* continuă. Zilele aceste a depus armele și s'a predat Americanilor gener. *Ballermon*, cu 1000 de *Filipinieni*.

**SCRISORI.****Un examen — scandal.**

(Răspuns).

Ucea-superioară, Iunie.

În nrul 24 al «*Foii Poporului*» dtto 23/10 Iunie 1901 a apărut o corespondență din Ucea-superioară despre examenul, de acolo în care se atacă într'un mod răutăcios P. O. Domn protopop trac-

tual Ioan Căndea, care a condus esamenele, atribuindu-i-se o purtare scandaloasă. În interesul adevărului și al reputațiunii P. O. D. protopresbiter, precum și a reputațiunii subscrișilor ca preoți și învățători, cari am participat la acel esamen, facem următoarea rectificare:

Cuprinsul corespondenței nu este basat pe adevăr, căci părintele protopresbiter s'a purtat atât în clasa primă cât și în clasa a doua cu tact și blândețe și n'a vătămât cu nimica pe învățătorul lăudat în acea corespondență, ci observările făcute au fost cu tact și bunăvoință și i-a recomandat învățătorului și colegului *George Bărbat*, ca să fie mai blând și modest, ear' că ar fi blamat poporul din Ucea-superioară, este o calumnie și scornitură răutăcioasă, căci acele cuvinte de «*muți*», «*neghiobi*» și «*floarte*» părintele protopresbiter nu le-a folosit de loc. Una ne prinde mirarea, cum vin câțiva oameni necărturari să judece de progresul din școală, când n'au idee despre instrucțiune; ba au și îndrăzneală a subserie corespondența ca oameni competenți, pe când noi subscrișii ca oameni ai școlii trebuie să constatăm, că esamenul în clasa primă a fost foarte bun, dovadă despre aceasta servească numai laudatoriul dat învățătorului acestei clase *Nicolau Voila*, de Prea Ven. consistor archidieceșan prin rezoluția dtto 21 Decembrie 1900 nr. 11.684 școl., care s'a cetit de părintele protopresbiter numitului învățător în fața poporului adunat la esamen, la care poporul a răspuns cu nesfârșite să «*trăească*». Acum judece on. public cetitor, că oare cum a fost esamenul din clasa primă? Mai bine făcea autorul dacă își vedea de afacerile sale și nu eșia în public cu laude proprii și huliri asupra altora, seducând pe câțiva creștini a subserie o corespondență, pentru care a bună-seamă vor trebui să-și dea seamă înaintea forurilor civile competente.

*Nicolau Burs*, paroch gr.-or. *Nicolau Păcurariu*, învățător în Porcești. *Ioan Calefariu*, învățător în Sărata. *Nicolau Cucu*, preot gr.-or. în Corbi. *Ioan Pura*, învățător în Feldioara. *Leon Vasu*, învățător în Arpașul-inf.

**Preoți harnici.**

Costeiu-mare (lângă Lugoj), Iunie.

O comună, care cu fală poate privi la păstorul ei sufletesc că la un adevărat exemplu de morală și pietate creștinească, este Costeiu-mare, lângă Lugoj. Această comună deși una dintre cele mai mari din jurul Lugojului, totuși până înainte cu 3 ani avea o bisericuță de lemn în stare de ruină, până înainte cu 13 ani o școală slabă, apoi 8—10.000 fl. capit. bis. pe hârtie, încolo nimic. Dar «*Voește și vei pute*», «*Luminează-te și vei fi*», cu această devisă, creștinii acestei comune îndemnați și îmbărbătați cu căldura inimii de preotul comunei *ve-cine Silha*, unde trebile luase un avânt îmbucurător, o rupseră cu trecutul deșteptându-se din amorțeală, de aceea după veduvirea parochiei fu trimis la rugarea lor de actualul Metropolit, fiertat părintele *Mercea*, pe care poporul îl și alege la anul 1885 de al lor păstor. Acesta în scurt timp se apucă de edificarea școlii, un edificiu pompos, apoi

improvisă și o locuință pentru preot, de care era mare lipsă. După 5 ani muri însă. Poporul vèzù ce poate să facă un preot cult, dar' era îngrijit că oare căpeta-va un vrednic următor al acestuia? Și fiindcă după cuvântul sfântului apost. *Iacob*: «*Toată darea cea bună și tot darul desevirșit vine de sus*», nădăjduiau și de astă-dată, că capul dieceșei le va recomanda un alt preot vrednic. Și nici nu s'au înșelat, căci Înalt Prea Sfinția Sa după multă căutare găsi în satul *Bacia din Ardeal* un preot vrednic, care tocmai căuta teren mai larg de activitate. Pe acesta în persoana părintelui *Adam Groza* îl trimise să continue opera începută de antecesorul seu. Poporul îl și alege cu însufletire în anul 1891 de paroch.

Acest preot porni cu toată inima a lucra pentru binele poporului. Dar' invidia și oarba neunire își făcù loc, și pentru cunoștințele sale frumoase, pentru ținuta corectă, numai fiindcă e *Ardelean*, fu luat la goană de dușmani din afară, cari neincetat asumuțau pe creștini în contra lui. Faptele lui însă amuțiră gurile bârfitorilor.

Capitalul bisericei în parte nesigur îl converti la banca «*Făgețana*», garantând însuși cu averea sa pentru datorașii bisericei. I-a succes prin întervenirea d-sale a căpeta dela *Ilustritatea Sa Dr. Gall* peatra de lipsă la fundamentul bis. și casei parochiale cu preț foarte scăzut. Apoi prin conexiunile sale cu bărbați de trecere la guvern, a isbutit a căpeta lemne de clădire cu 1/2 prețul.

La 6 Decembrie 1898 a fost sfințită biserica și casa parochială, ambele niște zidiri foarte frumoase.

Biserica și casa parochială, deși sau dat la licitațiunea minuendă spre edificare cu 7000 fl., după părerea esperților cari au colaudat aceste zidiri, au o valoare de 16.000 fl.

Acuma prinse poporul a se deștepta și a recunoaște, că în adevăr fără conducerea înțeleaptă a pâr. *Groza* nu s'ar fi putut ajunge la așa rezultate frumoase.

Poporul prinse tot mai multă încredere cătră păstorul lor și porniră îndemnați și îmbărbătați de dînsul, prin colecte și jertfe a împodobi locașul lui Dumnezeu.

Astfel în anul 1899 neguțetorul *Kurtag* dăruì un policandru în preț de 45 fl. Mai multe femei alcătuiră un mesaiu pe prestol, foarte frumos, în preț de 20 fl. Doamna notăreasă *Kállay* o candelă în preț de 7 fl. Mai multe femei unele mesaie în preț de 10 fl. În anul 1900, 21 Maiu, corul vocal dăruì un prapore de mătășă roșie în preț de 150 fl. Mai multe femei dăruiră 10 buc. stihare pentru copii în preț de 56 fl.

Făcut odată începutul, oamenii se însufletiră și de aci înainte la îndemnul harnicului părinte sufletesc și cu ajutorul fruntașilor creștini *Vasile* și *Atanasie Târziu*, se adunară prin colecte mai multe jertfe dela creștinii noștri, a căror sfințire se îndeplini cu mare pompă în fața aproape întregului popor, în ziua de *Rosale a. c.* Cu această ocaziune ținù părintele o vorbire atât de însufletită și pètrunzătoare, încât străbătù inimile creștinilor mișcându-i până la la-

crămi de bucurie. Pe mulți îi auziai zicând: »Pare-că nici-când n'a vorbit părintele așa frumos ca astăzi, vedeți cât de rău au greșit aceia cari au amărit și necăjit pe părintele, care nu măhnit, ci iubit și spriginit trebuie, pentru rezultatele frumoase dovedite în timp de 10 ani ai păstoririi sale, încât a pus în uimire și pe străini.

Jertfele aduse cu această ocaziune au fost: o cruce de bronz frumos aurită dăruită de măiestrul Ioan Berariu și sora sa Maria Mondir din Lugoj, în preț de 30 fl.; două sfesnice de argint pentru 3 lumini în preț de 22 fl. dăruite de creștinii Vas. Recianu și Iacob Cocioba; o cruce de mână dăruită de d-na Lidia Nădesteanu din Bacia; o odajdie frumoasă și o cădelniță de argint ambele în valoare de 122 fl., cumpărate prin colecte dela mai mulți creștini. Laudă, cinste și recunoștință se cuvine preotului Groza, colectanților și contribuitorilor.

Un oaspe.

## „Asociațiunea“ în Bănat.

Adunarea despărțământului Boeşa, în Reșița-română.

— 2 Iulie n.

Pentru prima-dată ni-s'a dat ocaziune a ține adunarea despărțământului în frumoasa comună Reșița-română și cu bucurie putem constata, că plugarii de aici, cât și alți Români din jur, între cari mai mulți Țeroveni, au alergat cu mic cu mare la aceasta sărbătoare, chemată a-i împrieteni cu frumoasele scopuri ce le are »Asociațiunea«.

La gară oaspeții au fost salutați de țeranul Vida în mod foarte frumos, căruia răspunzând dir. desp. între urări de »Să trăească« întreg convoiul pornește spre biserică, unde avea să se țină adunarea.

### Adunarea.

Adunându-se întreg publicul, după ce comitetul, ocupă loc în fruntea publicului present, reuniunea de cântări din Reșița-mont. intonează piesele combinate: »Dar' n'a fost vis« și »Imn de sărbare«, ambele în cor mixt, după cari apoi președintele își rostește frumosul seu discurs de deschidere, în care spune, că întreaga inteligență română să lucre din răspuțeri la cultura poporului; școala română, de acum încolo, să ne învețe cum să aplicăm mai rațional învățăturile câștigate pe băncile școlii, ear' biserică și factorii sei în continuu să fie în contact cu poporul, și predicând cuvântul lui Dumnezeu, să contribuie la înaintarea și prosperarea poporului.

»Preoțimea noastră cultă, — zice d-sa, — să fie pururea în mijlocul poporului! căci numai atunci satisface misiunii ce o are pentru poporul românesc«.

### I. Lucrările despărțământului.

Comitetul a ținut în periodul prim al activității sale două adunări cercuale și 10 șed. ordinare. Cel mai de forță punct din programul de activitate satorită s'a dovedit a fi excursii prin comune în scopul de a ține conferențe publice. În conferențele ținute s'a vorbit despre chestiuni economice.

Tot cu privilegiul adunărilor s'a donat publicului, cât și bibliotecilor școlare opuri corăspunzătoare, mai apoi a împărțit 1735 altoi de 3 ani între popor, și a desfăcut 100 bucăți losuri pentru »Casa națională«.

Comitetul, veghiând asupra oricărei mișcări culturale, a votat învăț. din Barbos, dl N Popovici, mulțumită protocolară pentru deosebitul zel față de cultura poporului, dovedit prin înființarea unei biblioteci școlare bogate.

II. *Donațiuni* s'au făcut desp. prin dl Budințan, donând 73 broșuri de cuprins economic, tot așa a acoperit șpesele de tipărire a disertației »Despre valorarea poamelor«.

Dl F. Negruțiu din Blaj a cedat 4 cor. 50 bani pentru trebuințele desp., pentru cari donațiuni comitetul și-a exprimat mulțumita sa.

III. *Membrii* desp. sânt: 38 ordinari și 22 ajut., la olaltă 60.

### Disertațiile.

Pres. dă cuvântul disertantului dlui Velcean, care, alegându-și un subiect de o netăgăduită însemnătate »Despre creșterea pruncilor«, e ascultat cu deosebit interes, și având stil popular, înțeles de întreg publicul.

Multă plăcere și interes a dovedit publicul față de *trilogul* învățătoresei din Călnic, d-șoara M. Drăgan, predat de trei școlărițe ale d-sale, care am dori să se publice în foile noastre.

Șirul disertațiilor s'a încheiat cu disertația secret. *Ieremia*: »Ce să facem ca să câștigăm cât mai mult dela lapte?« A fost ascultată cu plăcere.

După acestea s'a ales comitetul și apoi s'au intrunit cu toții la o masă comună. După masa comună publicul s'a dus la casină, unde corul mixt i-a delectat cu frumoase cântece până seara.

Bufanul.

## Esamene la sate.

### Veneția-inferioară.

(Răspuns). La cele scrise despre esamenul din Veneția-infer. răspund următoarele:

Resultatul esamenului cu elevii din cl. a III. și IV. normală, pe care i-am instruat eu, a fost mulțumitor, care resultat la fine singur Reverendismul Domn protopop Iuliu Dan, ca comisar de școală l-a declarat de bun, eară resultatul esamenului din cl. II. în care au funcționat ca învățător altul, l-a declarat mai slăbuț față de esamenele anilor trecuți, dar' și aici învățătorul respectiv își are scuzele sale, căci fiind silit a merge la depunerea esamenului de calificățiune în anul curent, a întrerupt prelegerea în timp de 10-14 zile, în care interval copții ușor au putut uita din materialul propus, ear' la 3 zile după reîntoarcere s'a ținut esamenul.

Față de unii elevi, cari după calcul meritau primul premiu, ca să nu se esciteze simțul fraged al tinerimii, am aflat de bine a zice în general, că nu se vor premia. S'a mai dovedit, că la orele de cant mai mulți elevi au fost puși la cale să nu dea nici o ascultare instructorului lor respective învățătorului secundar, sub cuvânt, că sânt ră-

gușiți și nu pot să cânte și alte multe de felul acesta. Acestea m'au îndemnat ca în cuvântul meu de încheiere să rog eforia a nu premia pe nici unul.

Referitor la disciplină corespondentul anonim X. se vede că de după cămin a văzut pe domnul comisar disciplinând elevii prin sculare și ridicarea mânilor în sus, ceea-ce în clasele de sus nu s'a întâmplat.

Mateiu Mateiu, inv. dirig.

### Bistrița.

Succesul esamenului școlii confessionale române gr.-cat. din Bistrița ținut la 9 l. c. a fost atât de îmbucurător și plăcut părinților și publicului, în a cărui prezență s'a ținut, încât domnilor învățători Iuliu Chitta și Teodor A. Bogdan numai spre laudă le poate servi.

Esamenul s'a început la 10 ore a m. cu clasa III. și IV. sub presiul dlui preot S. P. Simon, ca delegat protopesc și a domnilor Vasile Ranta, jude reg. în pensiuine, ca president al senatului școlastic.

După o scurtă vorbire rostită elevilor din partea domnului preot Simon, s'a început esaminarea cu întrebările din religiune. Deși întrebările au fost puse din partea mai multor inteligenți în un mod cu totul neobiciuit elevilor, totuși răspunsurile au fost precise și lămurite.

Ajungând la comput, deși toate temele li-s'au dat elevilor din partea domnului Dr. Gavrilă Tripon în un mod tot cam neobiciuit acestora, totuși în toate patru operațiunile de comput elevii le-au osecutat corect.

Finindu-se esamenul cu clasa III. și IV. la 1 oră p. m., la 3 ore s'a început cu elevii din clasa I. și II., cari la toate întrebările răspundeau foarte frumos, spre marea bucurie a părinților.

După terminarea esamenului între elevi s'au împărțit mai multe cărți de cetit, donate de dl Dr. Gavrilă Tripon și mai mulți bani asemnați din lada bisericească.

Din falanga cea mare de inteligenți au fost numai 4 de față la esamen.

G. R.

### Lăpușnic.

În 22 Iunie a. c. st. n. s'a ținut esamenul final la școala din comuna Lăpușnic (Valea-Almașului) în prezența scaunului școlastic și a altor fruntași din comună. După-ce s'a esaminat din obiectele de învățământ prin dl învățător Nicolae Budescu, am observat că materialul la toate 5 clasele au fost amăsurat planului îndeajuns, întrebările și răspunsurile au fost precise, în urma cărora am declarat resultatul esamenului de foarte bun, făcându-se la protocol nota de mulțumită.

Primească dl învățător Nicolae Budescu pentru truda arătată mulțumitele noastre a tuturor, având norocul anul acesta cu depunerea a 3 esamene, cu cari ocaziuni și dela cei străini a primit mulțumite.

Dionisie Goanța, paroch.

Nicolae Obersterescu, președinte.

Dionisie Bihoiu, codrean.

Vasile Nedici, membru școlar.

Pavel Vida, econom.

Matei Lalla, membru.

## Povești despre hrana țăranilor.

### VIII.

#### Boalele cari se pot naște din mâncare și beutură.

Unele boale provin din mâncarea neregulată, lacomă, din multă beutură, din mâncări și beuturi stricate și chiar otrăvite, din apa de beutură murdară; altele se iau prin molipsire, dacă am mâncat cu aceeași lingură cu care mâncase altul, bolnav de boală lipicioasă, dacă am beut din aceeași oală, cană, pahar sau alt vas, din care beuse un om bolnav, fără să ștergem mai întâi lingura, să clătim mai înainte oala, cana, paharul; dacă am mâncat carne ori lapte dela o vită bolnavă de boală lipicioasă, pe care o poate lua și omul. Dacă cunoaștem răul care produce aceste boale, le putem lesne preîntîmpina.

**Pelagra** (jupuiala, pârleala, leprica, pecinginea rea) provine din mâncarea de porumb (păpușoiu) stricat, mucigăit. Dacă am cules porumbul necopt ori ud, dacă l-am păstrat rău, încât chiar în hambar, pătul, coșar, a fost udat de ploaie, dacă aerul nu poate străbate prin hambarul ori pătulul, în care se află porumbul, el se încinge, mucigăește, devine otrăvitor și produce pelagra. Asemenea se poate naște pelagra din mâncarea de mămăligă gătită din mălaiu (din făină de păpușoiu) care, deși făcut din porumb sănătos, a fost păstrat într'un loc umed unde s'a încins ori a mucezit. Pelagra începe obicînit în primăvară cu roșeață și arsură pe față și pe mâni; la oamenii cari umblă cu pieptul descoperit și desculți, acea roșeață se ivește și pe piept și pe picioare, apoi bolnavii slăbesc, perd pofta de mâncare, urdină, pielea mânilor și a picioarelor se îngroașă și creapă, unii bolnavi perd vederea, alții perd mințile și inebunesc. Preîntîmpinăm pelagra, dacă sîmănăm porumbul de timpuriu, pentru-ca să aibă vreme a se coace, dacă îl culegem îndată după-ce s'a copt, dacă îl așezăm bine copt și uscat într'un hambar bine aerisat și îl apărăm în contra umezelii, dacă ținem mălaiul (făina de păpușoiu) la un loc uscat, aerat și dacă ne ferim de-a mânca mămăligă din mălaiu stricat. Pelagra, dacă nu s'a învechit prea mult, se vindecă în spital și acasă, mai ales prin mâncare hrănitoare, carne, lăpturi, pâne, ouă, fasole, linte, fără mămăligă.

**Ordinarea** (urdinarea, trăpetul) și vărsăturile, provin obicînit din mâncarea lacomă de mâncări grele, coclite, rău gătite, stricate, de poame (fructe) necoapte și de alte lucruri crude, fără putere hrănitoare, precum și din beutura nemăsurată. Mai ales copiii mici se bolnăvesc de ordinare și vărsătură, din mâncarea de fructe, de bucate grele de post și de alte lucruri nepotrivite cu vîrsta lor. Tot astfel se bolnăvesc copiii cari au fost întărcăți repede, fără-ca să fi fost cu încetul deprinși cu mâncarea de mâncări ușoare, sau cari după întărcare sînt îndată hrăniți cu bucate grele pentru stomachul lor, în loc de lapte, supă, ouă cu zamă, puțină mămăligă, puțină pâne. Leacul cel mai bun în contra vărsăturii și urdinării, în lipsă de medic, este pentru oameni mari nemâncarea, pentru copii mâncarea nu-

mai de lucruri foarte ușoare, ca lapte și supă de carne ori de pasere. Dacă însă un copil se screme, se opinteste, și nu scoate afară decât câteva picături de muci sau de mistuială amestecată cu sînge, atunci, până-cînd îl va vedea un medic, să-i dăm odată pe zi câte o linguriță de unt de ricin (de ulei de ricin), până-ce va scoate mistuiala fără sînge. Untul de ricin se găsește la farmacia primăriei. Cîteodată se îmbolnăvește un copil de ordinare, cînd mama care-l alăptează n'are destul lapte; cînd ea este însărcinată, atunci trebuie să întărească copilul.

**Otrăvirile** prin cocleală (colleală) de pe vasele de aramă, produc dureri de inimă, ordinare și vărsături; mâncările coclite se scot obicînit de sine din stomach, prin vărsătură și ordinare. Asemenea bolnavi să bea mult lapte; în lipsă de lapte, albuș de ouă bătut cu apă. Otrăvirile prin ciuperci, bureți, produc dureri în tot corpul, mai ales la stomach, sete și leșin. Pentru-ca ciu-



Muntele Șoimușului „Blidercasa“.

percele otrăvitoare să fie scoase din stomach, ghidilim cu o peană gătlejul, înghițitoarea bolnavului, până-ce varsă.

**Panglica** este un verme alb, lung, turtit, care trăește în mațele omului și ale dobitoacelor, și produce turburările cele mai mari; ea se ivește din mâncare de carne de rimător (de mascure) spurcată, în care se găsesc niște boabe rotunde sau lungulețe, mai mici decât boabele de mazere ori de linte, numite »măzărîcă« și »linți«, cari nu sînt altceva decît pui de panglică. Afară de pui de panglică, se mai găsește cîte-odată în carnea de rimător un alt verme, cu mult mai mic, care se numește trichină. Prin ferberea sau prin frigerea prelungită, carnea care conține măzărîcă (linți) ori trichină, devine cu desăvîrșire sănătoasă, nevătămătoare.

**Dălacul și turbarea**, le poate lua omul, dacă ar mânca carnea vitelor bolnave de aceste boale lipicioase; asemenea vite nici nu se jupoale și se îngroapă cu pielea.

Ne mai putem îmbolnăvi din mâncarea de carne, pește, caltaboase, i re-

de crap și de știucă, cînd nu sînt proaspete, ci stricate; ele pot pricinui boale grele, cari încep cu durere de inimă, vărsătură, ordinare, slăbiciune mare, căldură. Până-cînd bolnavul se va arăta unui medic, să nu i-se dea altă mâncare și beutură decît lapte, cafea, ciau și apă.

**Beția.** Beuturile spirtoase, vinul, rachiul, țuica, berea și altele, sînt numai atunci nevătămătoare, cînd sînt întrebuințate cu măsură și rare ori; luate în cîtățime mai mare sau adese-ori, ele otrăvesc sîngele, amețesc și îmbată pe acela care le bea, îi turbură mîntea, îl înjosec, îl fac să fie disprețuit de semenii săi. Pe copii îi vătămă și cîtățimi mici de rachi; fac dar' foarte rău părinții cari deprind copiii lor de timpuriu cu beuturi spirtoase. Din beție nu se îmbolnăvește numai corpul, ci și mîntea, sufletul; patima beției conduce la toate crimele și este prin urmare nenorocirea cea mai îngrozitoare ce poate lovi pe cineva și familia sa. Beția produce nebunia, cei mai mulți smintiți au perdut mințile în urma beuturilor îmbătătoare. Obiceiul beuturilor spirtoase sărăcește pe acela, care îi este supus, nu numai fiindcă cel datat beuturilor cheltuește pentru rachi sau vin tot ce câștigă, intră în datorii, vinde cărcimarului munca brațelor sale, ci și fiindcă omul bețiv slăbește, pierde puterea trebuincioasă pentru a putea lucra cu stăruință și își îneacă mîntea, încât gîndul lui nu este la munca câmpului, la vitele, la casa sa, ci la cărcimă.

Veselia produsă prin beuturile îmbătătoare este foarte trecătoare, ea face curînd loc întristării, furiei și pierderii întregi a minților, apoi vărsăturii și somnului. Omul beat zace adese-ori doborît într'un șanț sau lângă un gard, și dacă îl surprinde acolo frigul iernii, el se bolnăvește, pentru a nu se mai însănătoși.

Beția începe a strica stomachul; bețivul este la început lipsit de poftă de mâncare, supus la vărsături băloase; neputînd mânca, el slăbește; apoi se bolnăvesc și alte părți ale corpului, ficatul (maiul), rinichii, inima, plămîni și în fine creierii. Mînile și buzele tremură și nenorocitul care este datat beuturii devine fără nici o cauză furios, vede dobitoace îngrozitoare, visează șerpi, șoareci, gusgani și draci și cade în fine într'o prostie cumplită. Alți bețivi se bolnăvesc de dambla, ear' alții de boala apei. Unii mor de tineri în spitale, alții în case de nebuni, ear' alții în închisoare, căci cele mai multe crime se săvîrșesc în stare de beție.

## ESTRAS

din petiția înaintată ministrului de culte și instrucțiune publică referitoare la revisuirea legii de pensiune învățătoresci de comitetul regnicolar. Tradusă de membrul aceluiași comitet dl Nicolau Albani, învățător dirigent domenal.

*Escelența Voastră dle ministru!  
Grafioase domn!*

Articulul de lege 43, din 1891 §. 15 dispune, că computînd 10 ani dela intrarea acestei legi are să se facă un nou bilant matematic.

Cei 10 ani se împlinesc cu finea anului curent, este deci timpul apropiat pentru efectuarea acestui bilanț.

Învățătorimea n'a așteptat în pasivitate expirarea timpului prefript, ci în mai multe rânduri s'a ocupat profund cu chestia revizuirii legii, satorind dorințele ce sânt a se lega de revisuire etc. etc.

Aflăm de lipsă, ca drepturile acelor ce se primesc la fondul de pensii să se lărgască:

1. Între cei îndreptățiți la pensii să se primească și acei învățători diplomați cari se ocupă exclusiv numai cu propunerea religiunii, eventul cantul bisericesc, și învățătoarele diplomate pentru asilele de copii (kisdovo), dacă ocupă posturi de învățători.

2. Întrarea la fondul de pensii să fie obligatoare pentru toți aceia cari n'au șanse de o prevedere mai bună. Insinuarea să se facă prin inspectorul regesc școlar din oficiu. Întârzierea să nu fie în desavantaj pentru cel îndreptătit ori familia sa.

3. Acei învățători cari și-au pierdut anii de serviciu prin întârziere, anii pierduți să se compute ca întregire în mod substitutiv, dacă suplicantul s'a însinuat în decursul de 1 an dela intrarea în vigoare a noii legi de pensii. Acestia însă pe anii pierduți au să plătească taxele dublu dimpreună cu camelele restitutive.

Îndreptățiți la pensii să fie, cari în institute publice populare de învățământ:

a) au servit 5 ani și au devenit neapți de lucru;

b) cari au servit 10 ani;

c) cari au servit 35 ani.

În cazul prim din suma asigurată de pensii să se capete 40%, în cazul al 2-lea 50%, dela 10 ani în sus să se mai mărească de fiecare an de serviciu cu 2—2% pensii. În cazul al 3-lea fără privire la etate să se poată retrage cu pensii întreagă.

Pensionarea în cazul adus sub b) poate fi și interimală.

Învățătorii, cari n'au întemeiat familia, în casuri motivate poate dreptul de pensii privitor la familia sa a-l transpune pe aceea ce au aparținut lui. Pe învățătorul răposat fără erezi îl îngroapă comuna din competența trilară menită pentru înmormântare.

4. Anii de serviciu să se compute dela timpul ce are diploma și a intrat în serviciu fără a fi cu privire la etatea acelor. La învățătorii, cari actualmintă sânt în serviciu ac-

tiv solvind taxele restitutive de pe anii 21 respective 20.

5. Serviciul se poate întrerupe prin motivul că îndreptătitul îl întrerupe pentru continuarea studiilor mai înalte.

6. La satorirea pensii să se ia în considerare fiecare zi de serviciu.

7. La satorirea cuotei de pensii, să se ia în considerare toate venitele stabile învățătoarești. Învățătorilor-cantori să li-se estradee decrete nouă, în cari venitele învățătoarești și cantonale să se specifice curat. Venitele cantonale, dacă nu trec peste 1200 coroane afară de cuincuenale, să se compute.

La învățătorii cantori, cari împlinesc funcție de cateheți să li-se compute venitele de cateheți, cari sânt a se lua în considerare la satorirea cuotei de pensii.

Salarele învățătorilor cari n'au ajuns la 400—800 coroane, abstrăgând dela venitele cantonale în sensul art. de lege 25 din 1893 să se întregească la 400 fl. Onorarele permanente pentru instrucțiune în școlile de repetițiune și economice, în școlile comerciale și de industrie, venitele după pământ și arândă și banii de cuartir să se ia în decrete pentru baza satoririi cuotei de pensii.

8. Femeia și copiii îndreptățiți după un serviciu computabil de 5 ani să capete pensii ordinară respective accidentii de creștere și educație. (Va urma).

## PARTEA ECONOMICĂ.

### Nutritia plantelor.

(Urmare și fine).

Că plantele se nutresc cu asemenea sucuri din pământ, se poate vedea de acolo, că dacă ardem de pildă niște paie, fân, lemne sau alte plante, materia organică din aer arde cu flacăra, ear' cea din pământ se preface și rămâne în cenușă, adevărindu-se și aci zisa sfintei scripturi: »că din pământ ești zidit și earăși întru același pământ vei merge«.

După mai multe cercetări și ispitiri s'a adevărit, că cenușa de lemn este cea mai însemnată materie pentru nutritia plantelor, de oare-ce fără mustul, ce se formează din aceea, care e tare lunecos, după-cum se poate vedea și la

leșia din hainele ferte, plantele nu ar putea trăi. Tot așa de lipsă pentru nutritia plantelor, sânt și leșiile celorlalte materii numite mai sus. Să nu se prea mire deci plugarii nostri, când vor vedea ca mâne, că economii practici, nu se mai mulțumesc numai cu gunoii vitelor pentru gunoiiul pământului, ci aceia mai presară pe locuri încă și cenușă, sare, var, fer și alte materii. Pentru-că s'a adevărit, că e de ajuns, ca să lipsească numai una din materiile numite într'un pământ, ca roada acestuia să devină din an în an tot mai măruntă și mai slabă.

Pentru-ca leșiile mai sus numite, precum și aerul, să poată străbate mai ușor la rădăcinile plantelor, pământul trebuie necurmat scormonit și lucrat cu plugul, grapa sau sapa, așa ca acela să fie mereu în mișcare și prin aceasta să se poată mărunti mai bine, astfel ca apoi când ploaie, să se poată străcura cât mai multe leși din el prin rădăcinile plantelor în trunchiul acelor.

Puțini dintre plugarii nostri își vor fi dat până acum seama despre aceea, că lucrând pământul, ajutam în două feluri nutritia sămănăturilor, și anume: smăruntăm bine pământul, ca să se poată desface mustul din el cu privilegiul ploilor, și mișcându-l ajutam aerului să poată pătrunde la rădăcinile sămănăturilor. Căci, după-cum am zis și mai sus, trebuie bine să ne însemnăm și aci, că aceea ce apa e pentru pești, aerul e pentru oameni și plante. Oamenii inspiră și respiră aerul prin plămâni, ear' plantele prin frunze și rădăcini. Frunzele plantelor au mai mulți pori, cu ajutorul cărora pot inspira și respira aerul absorbit.

Precum că plantele se nutresc și cu aer, aceasta se poate vedea mai bine la înecările de apă, unde aceasta ca mai grea silește aerul dela rădăcinile sămănăturilor să ese afară, după care apoi și acelea încep a se îngălbinii, până când în cele din urmă și pier. Dar' plantele nu absorb și resuflă aerul în starea lui naturală, ca omul și animalele, ci numai după-ce 'l-au transformat în anumite sucuri (leși).

Cu ajutorul acestor sucuri și al căldurii se produce apoi ferberea gră-

### Legenda orașului Câmpulung.

Se vestește că pe la anul 1220, Negru-Vodă voind a-și alege loc pentru domnie, în părțile muntoase ale Țării Românești, a mers pe apa văii Riuului Tîrgului în sus, până la punctul numit astăzi apa sărată, din județul Muscel.

În acea pozițiune pitorească a decis el a-și așeza scaunul domnesc, în care scop a și zidit o cetate, ale cărei rămășițe se ved și până în prezent.

Causa însă, pentru care a părăsit în urmă această localitate, a fost, că apa din izvoare s'ar fi găsit sărată, neputându-se astfel întrebuința ca beaură.

De aceea se zice, că ar fi purces mai în sus, tot pe valea acestui riu, până la punctul unde astăzi se află orașul Câmpulung.

Acți privind cu multă admirare frumoasa pozițiune ce 'i-se arăta în calea sa, s'ar fi suit, împreună cu ai sei, într'un plaiu, unde acum se află mănăstirea Flămânda, ca de aci să poată mai bine observa frumoasa localitate.

Rămânând mai mult decât încântat de nespusa frumusețe a colinelor și a deosebitelor culmi și plaiuri, cari se desfășurau cu mândrie sub privirea sa uimitoare, s'a decis a-și stabili aci scaunul seu domnesc.

Tradițiunea povestește, că Negru-Vodă înainte de altele, a luat hotărârea, ca împreună cu ai sei, să nu prânzească până-ce pe drumul care trecea peste locul ce avea să primească cinstea scaunului domnesc, nu va trece un călător oare-care.

Negru-Vodă adăogă: dacă acel călător va fi un neguțetor, orașul va fi cu noroc și bogat, ear' de va fi un cerșetor, orașul va să fie sărac.

Astfel au așteptat până-ce se apropiase de inserat, fără a trece cineva; foamea și desnădejdea îi apucase pe toți, încât s'au decis a pleca; tocmai în acel din urmă minut de așteptare, eacă ved un Țigan cu traista la spina care trecea șovăitor pe cale.

Atunci, Negru-Vodă, dărui câțiva munți din apropiere, în folosul orașului, unde zidi apoi o mănăstire care poartă numele de

Negru-Vodă, ear' plaiului unde au suferit foamea, până la apariția țiganului 'i-s'a dat numirea de Flămânda, nume, pe care-l poartă până astăzi. N. Dicenescu, Vulturești.

### Curagiu jidovesc.

Întemplantarea se petrece la București: Sulâm, Natan, Itic și Mayer se află la cafenea unde și sorb în liniște ciaiul. Deodată, Mayer cade jos mort, lovit de damba.

Țipete, spaimă generală. Dar' Mayer are balabustă, are pe madam Mayer, cum să o înștiințeze prietenii?

Sulâm, Natan și cu Itic își iau inima în dinți și merg la madam Mayer.

Madam Mayer îi tratează cu dulceață, le face ochi dulci și bieții oamenii n'au curagiu să 'i spună fatala veste.

Descuragiați își iau tălpășița; când se găsiu jos la scară, madam Mayer îi întreabă:

unelor sămănate în pământ, din cari se desvoltă cu timpul tinerele plante. Organele plantelor, după-cum am zis și mai sus, sunt compuse din niște celule ca și fagurii albinelor bună-oară, cari cu ochii slobozi nici nu se pot vedea, ci numai mărindu-se de câte 300 de ori. Celulele numite sunt ca și petrile și celulele materii, din cari se zidesc casele. Păreții celulelor se formează din o materie, ce se numește celuloză, și care din unele plante se poate și estrage, cum e bradul bună-oară și din aceea se poate fabrica hârtia sau alte lucruri.

Precum cresc și se desvoltă de curând rădăcinile, trunchiul și foile unei plante, așa crește de repede și aceea. Sucurile din pământ se străcoară mai întâiu în mizgă sau cambium, care le împarte apoi în toate organele plantelor. Mizga se adauge în tot anul la lemnul cel mort. Scoarța sau coaja plantelor este ca și un vestmânt, care împiedică aerul, căldura, apa și frigul, de a împiedeca circulațiunea sucurilor și pe lângă aceea le mai ține și căldura de lipsă.

Până când răsare un grăunț, sucurile se concentrează în acela, apoi mai târziu în rădăcini și în urmă în trunchiul sau paiu, ear' când și acesta e deplin format, atunci se concentrează în rod sau product, până când și acesta e pe deplin copt, atunci la cele mai multe plante înceată și vegetațiunea și acelea se uscă. Chiar și grăunțele deajuns se coapte, mai conțin oare-care cantitate de apă. Astfel grăunțele de grâu conțin până la 15% apă.

Să nu creadă cumva economii noștri, că plantele absorb și rețin în ele apa și celulele sucuri în starea lor naturală. Nu! ci acelea o prefac cu ajutorul organelor lor, ca și albinele mierea, într'o materie verde, numită clorofilă, care dă totodată și culoarea cea verde plantelor. Aceasta însă se întâmplă numai cu ajutorul luminii și a căldurii. De aceea plantele crescute în casă sunt totdeauna mai palide și mai galbene ca cele de afară.

Precum e natura plantelor, bună sau rea, ca și a oamenilor, așa e și trunchiul și productele acelor. De aceea nu toate trunchiurile și rodurile plan-

telor sunt bune pentru nutrirea oamenilor și a animalelor. Când plantele sunt tinere și verzi, atunci conțin mai multă apă, ear' pe toamnă sau când ajung la coacere, atunci conțin mai multă celuloză sau materie uscată. Din cauza aceasta apoi, nici animalele nu prea beau primăvara atâta apă, ca toamna, când ierburile încep a îmbetrâni și a se usca.

Bunul Creator a întocmit și nutrirea animalelor și a plantelor atât de înțelepțește, încât, după-cum am zis la început, se poate zice, că ele se nutresc împrumutat. Animalele se nutresc cu plante, din cari după nutrirea o parte o reîntorc earăși acelor sub formă de balegi și gunoii, pentru a le ajuta mai departe creșterea și desvoltarea lor. Acestea văzându-le economistul Lavosier a putut să zică cu toată dreptatea: «că în natură nimic nu se pierde, nimic nu se creează, ci totul este numai o schimbare neîntreruptă a materiei și a puterii».

Ioan Georgescu.

## Roada câmpului.

Chiar și o parte dintre economii noștri știu, că când stăpânește peste an ca planetă — luna, atunci îndeobște urmează ploi mari și multe. Anul acesta încă a avut soartea de-a fi stăpânit de lună, care, după-cum l-a botezat și Călarul de 100 de ani: «primăvara cu frig, moimă și nestatornică, vara mai mult friguroasă, decât călduroasă, toamna prea friguroasă, moimă și nestatornică, ear' iarna nu prea nădejde de moimă, ci friguroasă», — se pare, că în adevăr și vrea să se țină de rânduiala sa veche.

După-cum am văzut, primăvara la început prin Martie s'a arătat de tot domoală și dulce, așa că economii pe cele mai multe locuri au putut sămăna ovésul, orzul, ba chiar și o parte a cucuruzului, în condițiunile cele mai prielnice. A urmat însă Aprilie cu ploile sale neîntrerupte și în două-trei rinduri pe unele locuri chiar cu câte un strat mai gros de zăpadă, care a făcut să înceteze pe un timp mai tot lucrul dela câmp.

Sămânțele de orz și ovés, cari au fost sămănate și pe timpul acela rece și

plioș, au răsărit și s'au desvoltat mai încetșor. Nu tot așa s'a întâmplat cu cele de cucuruz. Acestea numai în parte au putut încolți și răsări, din cauza răcelii și a umezelii prea îndelungate. Multe din acelea s'au și putrezit acolo în pământ, sau că au putut să încolțească și să răsară, numai după-ce s'au arătat razele mai călduroase ale lui Maiu.

Cu sosirea lui Maiu, a intrat deodată și o secetă mai îndelungată, care a ținut mai până cătră sfirșitul aceluia. Astfel, că grăunțele, cari mai nainte aveau prea multă umezeală, deodată s'au pomenit strînse și dogorite de soare care le-a stors pe încetul toată umezeala din pământ, așa că acelea, cari au fost sămănate mai târziu, nu puteau încolți și răsări din cauza secetei.

În urma acestor schimbări neprielnice sămănăturilor, din aceste două luni de primăvară, cucuruzul pe unele locuri a răsărit și crescut de tot învrăstat, așa că pe unul și același loc se pot constata două rinduri de vegetațiune: una mai timpurie și alta mai târzie, ba pe câte un loc nu se poate constata mai nici o vegetațiune regulată, din cauză, că o parte din grăunțele sămănate s'au putrezit și nu au mai putut răsări.

Dar' nu a ajuns schimbarea aceasta neprielnică sămănăturilor! Cătră sfirșitul lui Maiu vechiu s'au mai deslănțuit pe unele locuri și anumite furtuni, cu rumperi de nori, cu grindină, peatră, fulgere și trăsnete înfricoșate, cărora au căzut jertfă și vieți omenești, și cari apoi au mai măturat din calea lor chiar și pe acelea puține roade ale câmpului, cari s'au biet putut desvolta și așa încâtva.

Sub astfel de împrejurări apoi, nu ne prea prinde mirarea, că raportul ministrului de agricultură, care încă constată: «că primăvara anului acestuia nu a fost prea prielnică sămănăturilor și că peste tot luat, timpul din anul acesta, a fost cu mult mai nepriincios sămănăturilor, decât în anul trecut pe vremea asta și că dacă acela nu se va îndrepta spre mai bine, atunci roadele de câmp din anul acesta, vor fi cu mult mai rele, decât cele din anul trecut».

Eată pe scurt datele, ce ni-le comunică raportul numit, cu privire la deosebi'ele sămănături:

*Grânele de toamnă* sunt mai slabe ca anul trecut și e temere, că în urma ploilor răci și a negurilor de pe timpul înfloritului, o să se desvolte și tăciune mai mult ca anul trecut.

*Secările* sunt cam rari, dar' spicul e bine desvoltat, așa că roada acelor va fi mijlocie.

*Ovésul* s'a desvoltat bine pe acolo, pe unde nu au lipsit ploile, pe unde însă nu a prea plouat, el a rămas slab și palid. Pe câte un loc l-a mai stricat și vermi și s'a arătat și rugina prin el.

*Orzul* de toamnă promite bună recoltă, dar' cel de primăvară e mai slabuț din cauza secetei ce a domnit. Pe câte un loc s'au mai arătat și vermi, cari au făcut mari daune în el.

*Rapița* a pierit mult peste iarnă, așa că e cam rară. Secerișul ei s'a început peste tot locul.

*Cucuruzul* a suferit foarte mult din cauza ploilor și a secetei, ce a domnit

— Dar' pi Mayer nu l-ați vizuat?

— L-am vizut, madam Mayer, era la cafinea...

— Ear' la cafinea!.. *Lovi-l-ar damblaua*...

— Asta-i madam Mayer... a chizut jos mort di dambla... și Jidovii plecară veseli de curagiul lor.

După o altă versiune, Sulăm ar fi zis prietenilor sei:

— Merg chiar iu să zic deja la madam Mayer cum a murit. Iu sunt tare pișicher, ai mai ficut de astea, iu știu să pregătești la dinsa.

Și Sulăm pleacă să găsească pe madam Mayer.

— Buni-dimineța, văduvă Mayer.

— Ci văduvă! nu știu că bărbat al meu triește?

— Ai vei! pi oi faci prinsoare la dumneata, eu pui jos un franc, că la dinsu e mort. **Pik.**

## Zău n'am furat-o.

La un Țigan o găscă și pornește să o ducă la nașu-seu, că era ajunul Crăciunului și la sărbători mari, multe vedea Țiganul dela el.

Mergând el așa pe cale, — că nașu-seu ședea într'alt sat, — eacă îi ese în drum o iapă.

A văzut-o Țiganul singură și i-a fost să nu-i fie urit; a încălecat pe ea, și cu găscă la subsuoară a pornit înainte.

A ajuns la nașu-seu, i-a sărutat mâna, l'a întrebat de sănătate și i-a înmănat plocul. Nașu-seu i-a mulțumit și a dat drumul găștei între găștele lui, în bățatură. Găscă cum s'a văzut între semenele ei, a început a se scutura și a gărăi.

Țiganului, ce i-s'a părut, nebunul?... Că îl spune găscă că a furat iapa.

Incepù să se închine și să zică:

— Zău n'am furat iapa, nășicule; să nu-mi ajute D-zeu, dacă n'am găsit-o pe drum.

Damitru Stăncescu.

după aceea, așa că pe unele locuri e de tot rar. Săpatul lui se urmează acum a doua-oară peste tot locul.

*Fânațele* măiestrite de trifoiu și luțernă s'au dezvoltat bine și cositul aceloră s'a început deja; pe fânațele naturale însă e puțină iarbă, așa că și nutreț se va face puțin.

*Poamele și strugurii* încă stau bine până acum.

Așa stăm cu roadele de câmp din anul acesta! Ferice de economii aceia, a căror sămănături vor scăpa de daunele elementare, ce ar mai pute urma după aceasta și la urmă vor pute strînge, în urma ostenelelor lor roduri îmbelșugate.

I. G.

## SFATURI.

*Astuparea crepăturilor dintre scânduri și parchete.* Un procedeu foarte bun pentru astuparea golurilor dintre scânduri și parchete, cari sînt cuiburi de microbi, este următorul:

Se rup jurnale în bucăți cât de mici posibile, se pun să se moaie în apă timp de o noapte; de dimineață se pun de să ferb timp de 2 sau 3 ore, avînd grijă de-a le mesteca, ca să evaporeze până se întăresc ca un aluat.

La 4 litri și jumătate de apă din acest aluat se adaogă: 500 grame făină, 100 grame gelatină disolvată și 2 linguri de apă cu peatră acră pisată. Se mai ferb încă 10 minute, și se lasă să se răcească, pe urmă să depune această pastă în crepăturile parchetelor după ce au fost mai întâi presărate cu un praf de ghips cernut.

*Contra moliilor.* Scuturăm hainele bine, învelim fiecare separat în pânză, așezăm printre ele bucățele de hârtie muiată bine în ulei de terpenin sau bucățele de camfor și le închidem în ladă. Tot cam la o lună le scuturăm și le lăsăm câtva timp în soare.

*Curățirea bureților (sponghiilor).* Ori-ce burete, care a venit în atingere cu săpun, trebuie spălat cu apă, până-ce aceasta rămâne limpede și din burete, ori-cât l-am strînge, nu mai curge nici o picătură. Dacă nu ținem la curățenia lor, bureții se băloșesc, devin neelastici și se strică mai curînd. Bureții băloșiți din negrije trebuie lăsați câteva ore în leșie de sodă, spălându-i după aceea bine în apă curată.

*Petele de var* se departă din haine frecându-le cu un petec muiat în oțet. Aceasta trebuie să se facă curînd, ca să nu roadă varul prea adînc.

*Albituri îngălbînite* se albescearăși dacă le muiem în zăr acrit de unt. Rufeții mai fine nu se țin decît câteva ore în acest zăr, — cele mai dure pot rămîne o noapte întreagă și mai bine. După-ce le scoatem din zăr rufețele, le spălăm cu săpun în apă caldicioasă, pe urmă le clătim în apă rece. Dacă la prima încercare nu se ajunge scopul dorit, se repetă.

## Știri economice.

**Darea pe vinuri și favorurile (inlesnirile) ce le face legea în privința ei proprietarilor de vii, este titlul unei broșuri traduse de »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului« și tipărită pe cheltuiala comisiei economice a comitatului Sibiiului. Ea formează nr. 10 din biblioteca »Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiiului«. Viierii nostri află folositoare îndrumări în această broșurică. În ea își află explicațiune toate ordinațiunile ministeriale destul de numeroase și de complicate. Broșura se împarte gratuit la cerere și cu preferire membrilor »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului«. Cartea s'a publicat mai întâiu în »Foaie«.**

**Prospectele recoltei.** În 4 Iulie n. a dat ministrul noul raport despre starea sămănăturilor. Starea s'a înreutătit. În sămănăturile de toamnă a cauzat rujina o pagubă mai mare de cum s'a așteptat. Dela grâu se poate aștepta o recoltă de 36 milioane măji metrice, cu 2 mil. mai slabă ca anul trecut. Săcara se presentă ceva mai bine ca anul trecut. Orzul de toamnă va da o recoltă mijlocie, cel de primăvară a fost nimicit de secetă. Cucuruzul e frumos, unde a plouat.

**Carne înghețată din Siberia** a adus un negustor din Varșovia. Carnea a ajuns în stare foarte bună.

**Mătăsăritul în Ungaria.** În anul acesta s'au ocupat cu mătăsăritul 87.825 persoane în 2430 comune, producînd 1,354.118 chgr. În fabricile de dăpănat au fost ocupate 2000 lucrătoare.

**Esportul și importul Ungariei.** În Maiu s'au importat 3,084.271 măji m. și s'au esportat 5,578.346 măji m. marfă. În primele 5 luni ale acestui an a crescut importul cu 1,400.000 măji m. și a scăzut esportul cu 1,871.000 m. m.

**Recolta de mătăsa din lumea întreagă** a fost în 1900 de 17,658.000 chgr., dintre cari 11,597.000 chgr. date de estremul Orient.

În Europa, țeara care a produs mai multă mătăsa, e Italia cu 3,363.000 kilograme.

În termin mediu 4 kilograme de gogoși dau un kilogram de mătăsa brută.

**Bancnotele de 10 cor.** vor fi puse în circulațiune începînd cu 2 Sept. a. c.

**Calea ferată Sibiiu—Agnita.** Concesionarii acestei căi ferate au depus cautiunea de 120.000 cor., așa că lucrările se vor începe în curînd.

**Teritorul cultivat cu cereale în anul acesta la noi e:** cu grâu 5,877.378 jug. catastr., cu săcără și în doituri 2,001.806 cu orz 1,790.940 cu ovės 1,738.227.

**Esportul nostru de făină în Maiu** a fost de 60.629 m. m. Aproape jumătate din făină a fost esportată la Anglia. Esportul e în creștere cătră toate țările, numai cătră Franca a scăzut.

**Filoxera s'a ivit în mare măsură** în comitatul Bihorului, pretura Salontamare.

**Producțiunea petrolului în România** a atins anual cifra de 60 000 vagoane, și se lucrează cu multă activitate la instalarea mai multor sonde sistematice la diferiți proprietari și exploatare de terenuri, așa că producțiunea va deveni în curînd mult mai mare.

**Starea sămănăturilor în Basarabia.** — Consulul român din Ismail trimite ministerului de domenii următoarele date privitoare la sămănăturile locale:

»În general starea sămănăturilor atît în împrejurimile orașului, cum și în districtul Ismail este foarte satisfăcătoare în urma ploilor căzute în primele zile ale lunii Aprilie. Livezile și fânațele deasemenia sînt bune.

Prețul cerealelor pe piața Ismail este: Grâu 221—270 lei pudul; săcara 1.64—1.94; porumbul 1.51—1.69 și orzul 1.46—1.64 lei pudul.

În luna Aprilie s'a exportat din portul Ismail 120.000 puduri de porumb și s'au importat 5544 puduri pește proaspăt.

## FELURIME.

**Avuția Europei** a fost la finea secolului al 19-lea lei de 1175 miliarde, dintre cari 500 milioane capital mobil. În privința averii se rîndue statele principale ale Europei în modul următor: Anglia 295 miliarde, Franca 247, Germania 201, Rusia 160, Austria 103, Italia 79, Belgia 25, Holanda 22 miliarde. Desvoltarea avuției în secolul trecut a fost îndeosebi în Anglia extraordinară, în Franca a fost cu mult mai neînsemnată, Capitalul mobil s'a împărțit în felul următor: Anglia 106 miliarde, Franca 65, Germania 37, Rusia 14, Austria 10, Italia și Belgia câte 7, Holanda 6 miliarde. Împărțind întreaga avuție publică a singuratecelor țări după numărul sufletelor lor, se vin pe un Englez în termin mediu 5920 marce, pe un Francez 5200, pe un Holandez 3680, pe un Belgian și German câte 3120, pe Austriac și Italian câte 200 și pe un Rus câte 1200 marce. Socotind numai capitalul mobil, are un Englez 2120 marce, Francezul 1360, Holandezul 1000, Belgianul 855, Germanul și Italianul câte 560, Rusul 115 marce. Sarcinile bugetare ale statelor se presentă în chipul următor: Germania 4 miliarde (2% din întreaga-i avuție), Anglia 3 miliarde (1%), Franca 3 $\frac{1}{2}$  miliarde (1.4%), Rusia 2 miliarde 700 milioane (1.7%), Italia 2 miliarde 800 milioane (2.3%), Belgia 375 milioane (1.5%), Holanda 300 milioane (1.4%). Mai tare împovărată e deci Italia, urmează apoi Germania, Austria, Rusia, Belgia, Holanda și Anglia.



## CRONICĂ.

**Sunt rugați toți acei stimați cetitori ai »Foi Poporului«, cari voesc să aibă foaia, să grăbească a trimite cât mai curând prețul abonamentului pe jumătatea a doua a anului curent.**

Expoziția industrială din Sebeșul săsesc. Comitetul reuniunii »Andreiana« din Sebeș a adresat preoșimii din jurul Sebeșului următorul apel:

Reuniunea meseriașilor și comercianților din Sebeș și jur »Andreiana« a fixat deschiderea expoziției sale profesionale și industriale de casă pe ziua de 29 Iunie — Sf. Petru și Pavel — la orele 3 p. m., în școala română din loc și va rămâne vre-o două săptămâni deschisă în zilele de Joi și Duminică, dela orele 9—12 a. m., ceea-ce vă aduce la cunoștință cu aceea, ca să binevoiti a împărtăși poporului cu scopul, ca intru-cât e posibil să fie și comuna d-voastră cu nescai lucruri reprezentată, dar mai virtos să lucrați într'acolo, ca fiecare locuitor să cerceteze expozițiunea, un mijloc fiind aceasta pentru îmbrățișarea meseriilor. Cei-ce vor espune să trimită de luni începând până Joi, la ori-ce oră, lucrurile la școala română, unde se vor lua în primire. Înainte mulțumindu-vă pentru achitarea datorinței de părinți sufletești, semnăm: Sebeș, 23 Iunie 1901.

I. Murășan.

G. Tătar.

La cursul administrativ comunal din Cluj s'au ținut esamenenele de calificare în 2—6 Iulie. Între 53 admiși la examen au fost și 13 Români, dintre cari au fost calificați cu distincțiune: Traian Todea și Iosif Gentz, cu foarte bine; George Maroșan, Alexandru Palageșiu, Marian Popa, Cornel Gredina, Cornel Măcelar și Aurel Rațiu, cu suficient; Duca și Aurel Popa, ear' 2 relegați la repararea examenului după 3 luni și 1 după 6 luni. Maghiari: 4 cu distincțiune, 12 cu foarte bine, 9 cu suficient, 4 relegați pe 3 luni, 1 pe 6 luni. Jidani: 3 cu foarte bine, 4 cu suficient, 1 relegat pe 3 luni. Sași: 1 cu suficient, 1 relegat pe 3 luni.

Furtună. Marți, în 2 Iulie s'a descărcat pe la orele 8 dimineața o ploaie teribilă asupra comunei Sebeșul-săsesc împreună cu fulgere și trăsnete. A trăsnet și o vacă fiind în grajd. După aceea s'a tras furtuna în apropierea comunei Răhău.

Din Anuarul școlii capitale române ort-orient din Săliște pe anul școl. 1900/1 comunicăm următoarele date: Fundamentul pentru un edificiu școlar în Săliște s'a pus în 22 Iunie 1821. La școală au funcționat 5 învățători definitivi, 2 învățători provizorii, 2 învățătoare provizorii, 1 instructoare și 1 bonă la asilul de copii. La școala de toate zilele au fost înscriși 507 elevi și eleve, între cari 482 Români, 17 Maghiari și 8 Germani, la școala de repet. econ. 102, la asil 90 și în școala învățăceilor industriali 118, cu totul 816.

Secetă în Rusia. Din Petersburg se anunță, că provinciile Saratoff, Samara și Astrahan sunt bântuite de o mare secetă, care va ave drept urmare nimicirea sămănăturilor. E temere de o nouă foamete.

Un Român comandant turc. La Serco în Macedonia a fost spartă o bandă bulgărească și căpitanul ei omorât prin o trupă de soldați turci, comandați de Românul macedonean Rancu.

Feriți-vă de agenți! Mulți țărani de-ai noștri au fost păgubiți prin agenți dela fabrici județești de mașine din Pesta și din alte orașe mai mari. Acei agenți outreeră satele, au gură ca ascușul sabiei și nu lasă pe om până nu face tirg cu ei. Tirgul odată făcut: încheie contract cu martori sau chiar și cu cavenți (chezeși), store dela cumpărător înainte chiar și câte o parte bunășoară din prețul cumpărării. Apoi în loc de marfa cea laudată, trimit marfă rea, care mulți nu o pot folosi și înzădar se sbuciumată bietul om, el trebuie să plătească suma întreagă și să rămână cu mașini rele. S'a întâmplat în Ludușul-mare (Nagy-Ludaș), în apropierea Sibiului, că pe 3 săteni așa 'i-au incurcat în vara asta 2 agenți jidani în o tocmeală pentru mașini, cât sunt păgubiți cu peste 3000 coroane; 1000 cor. au plătit deja și trebuie să plătească și restul, altcum li-se vinde averea intabulată și mașina nu o pot întrebuița. Deci să fie băgători de seamă, nici de vorbă să nu steie cu atari oameni numiți agenți. Dacă unii mai cu stare dintre săteni vreau să-și cumpere mașini, să-și cumpere din orașele din apropiere și nu dela Jidani și să văză ei marfa mai întâiu. *Tăbăcariu.*

Foc. Sâmbătă seara cătră orele 9 s'a escat foc în comuna Gurariului, care în scurt timp a prefăcut în cenușă 5 șuri și care dacă n'ar fi fost localizat prin intervenirea harnicilor pompieri din comunele vecine Cristian și Orlat s'ar fi estins poate asupra întregii comune. Au mai căzut jertfă focului 1 bou și 4 porci. Focul se crede a fi fost pus de o mână reavoitoare.

Inveninare cu carne. Primarul comunei Sin (Bănat) a dat ordin, ca să se taie taurul comunal, care se bolnăvise de splină. Măcelarul s'a rănit la brațul drept, când a tăiat vita, și după câteva zile a murit. Medicii au constatat inveninare de sânge. Contra primarului s'a făcut arătare.

Gendarm atacat de lupi. Un gendarm rural din secția Plăinești (România), pe când trecea în patrulare, noaptea prin pădure a fost întimpinat de o haită de lupi. Lupta a fost îngrozitoare. În cele din urmă gendarmul isprăvind cartușele a aruncat carabina și punând mâna pe sabie, după o luptă înversunată de mai un cias, a isbutit să scape cu viață dimpreună cu calul seu.

Timpul continuă a fi în cele mai multe părți tot ploios, așa, că bieții oameni au rămas înderēt cu fēnul și cu săpatul cucuruzului. Holdele au căzut în multe locuri. Din Vașcou (Bihar) ni-se scrie, că și pometul suferă de multe ploi, căzând poamele, ba chiar și frunzele.

Eară căne turbat. În Gavosdia a mușcat un căne turbat pe băiatul de 8 ani al notarului de acolo și încă 2 femei și 1 Țigan. Toți cei mușcați au fost trimiși la Pesta la institutul Pasteur.

Un țeran brav. 2 fete ale Evreului Glattstein din Silha (Bănat) ajunseră, când se scaldau, într'un ochiu adânc. Păreau perdute, când bravul țeran Ioan Junescu sări în apă și le scăpă cu primejdia vieții. De altmintrelea acesta nu e primul caz, când Junescu a scăpat oameni din ghiarele morții.

Curcubeu ca un cerc. Mercuri în săptămâna trecută s'a văzut în ținutul Bistriței împrejurul unui nor, care trecea pe sub soare, un curcubeu rotund ca un cerc.

Uoigașul femeii achitat. În primăvara trecută își impușcă lucrătorul din Düsseldorf (Germania) nevasta, o femeie stricată. Vezând-o moartă trase și în pieptul lui 3 gloanțe, fără-o să moară însă. Zilele trecute ajungând înaintea curții cu jurați, acestia 'l-au declarat de nevinovat și tribunalul 'l-a achitat.

O crimă îngrozitoare. Cetim în foile ungurești, că în comuna Poiana din comitatul Hunedoarei, 2 învățătoare s'ar fi ucis bărbații, ca să capete peștia și să trăească apoi lume albă. S'a întâmplat adevă, că velduva după fostul învățător Avram Dolescu a căpătat restanța de pe mai mulți ani de pensie în suma de 450 fl. Cele două, rivnind la banii satanei, și-au otrăvit bărbații seara când își petreceau la olaltă, punându-le venin în vin. Fiind bătătoare la ochi această moarte, s'au cercetat cei doi morți și s'a constatat, că au fost inveninați. Cele două neveste-fiare au fost prinse și după îndelungate codiri au mărturisit crima.

Cai zdrobiți de tren. Joi seara (10 Iulie n.) cătră orele 8, pe când trenul se întorcea dela Săliște cătră Sibiul la stația Turnișor, trecătoarea drumul Șurii-mici, a fost prins între roatele vagoanelor carul fabricantului de spirtoase Rieger, din strada Gușteriții. Amândoi caii au fost zdrobiți în mod îngrozitor. Servitorul a scăpat teafăr. Vagonul trenului de postă a derailat. Călătorii s'au dat toți aci jos, ear' locomotiva a plecat singură cătră stația Sibiul, de unde în scurt timp s'a reîntors cu oameni și unelte de au pus vagonul de postă pe șini.

Ar fi bine dacă on. direcțiune ar pune și aci și în alte părți, unde lipsesc, rampe (opritori de trecere), căci altmintrelea multe nenorociri se vor mai întâmpla. *Un suburban.*

Căldură pricinuitoare de moarte. În partea de răsărit a Americii domnește dela 28 Iunie n. încoace o astfel de căldură, încât au murit peste 3000 de oameni și nenumărați cai de insolatiune (săgeată). Numai în New-York au murit peste 1000 de persoane. Asfaltul, cu care sunt pardosite stradele, s'au muiat, așa că pe urma roatelor rămân ogășii adânci. Prăvăliile sunt închise, în fabrici nu mai lucră. Toți, cari au putut, au fugit înspre lăuntru țării, căutând răcoare. Cei rămași în oraș caută adâncul pivnițelor, unde petrec numai în cămeși. În 3 Iulie s'a descărcat peste oraș o furtună mare, care a aprins cu fulgerile ei o mulțime de edificii. După această furtună a urmat eară ferbințeli uoigătoare de oameni.

Grindină ne mai pomenită în România. În ziua de 21 curent a căzut la comuna Frățitești, județul Ialomița, grindină, cântărind fiecare peatră între 100—140 de grame. În comuna Ograda (Ialomița), a căzut grindină în mărimea oului de găscă, care a distrus învălișul caselor, a omorât și a rănit locuitori. Deasemenea în comuna Bucu, tot în județul Ialomița, a căzut grindină cântărind 350—400 de grame fiecare peatră, care a omorât paseri, a rănit locuitori. Grindina a produs pagube de 40.000 de lei.

Micul prietin al copiilor. Epuișându-se prima ediție a ABC-darului cu titlul: *Micul prietin al copiilor*, de dl. Silvestru Moldovan, va apăre în curând la tipografia arhidieceșană din Sibiul o nouă ediție augmentată a acestui bun ABC-dar.

Atragem atenția învățătorilor noștri asupra acestui ABC-dar, anunțând totodată, că se va scoate și cartea de cetire pentru celelalte despărțăminte.

**Convocări.** P. T. membrii înscriși la înființarea »Reuniunii de înmormântare din Porumbacul-inferior« se convoacă la adunarea generală constituantă, care se va ține *Duminecă*, la 5 August st. n. a. c., la 11 ore a. m., în edificiul școlii gr.-or. din loc. Ordinea de zi: 1. Constituirea adunării generale. — 2. Aprobarea statutelor. — 3. Alegerea biroului și a comitetului administrativ. — 4. Autenticarea protocolului adunării generale. Porumbacul-inferior, la 8 Iulie 1901 st. n. În numele inițiatorilor: *Dimitrie Bulicrea, Lazar Stoichiția.*

— **Învățătorii gr.-cat** din districtul protopopesc gr.-cat. al Cojocnei, precum M. On. d-ni parochii ca directori școlari — și alți spriginitori ai cauzei învățământului popular — sunt rugați să binevoiască a se prezenta la adunarea de reconstituire a reuniunii despărțământului nostru, — care se va ține la 28 Iulie a. c. st. n. în Rediu, la 9 ore, în școala gr.-cat.

— **P. T. membrii despărțământului Seliște**, precum și toți binevoitorii »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« sunt invitați a participa la adunarea cercuală a despărțământului, ce se va ține *Duminecă*, în 1/14 Iulie a. c., la 9 ore a. m., în comuna Săcel.

— **Despărțământul XV. (Mociu)** al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« își va ține adunarea cercuală la 8/21 Iulie a. c., în comuna Mociu, la 2 ore p. m., în școala română gr.-or.

**Alegerea din Șorostin.** Dl. Johann Schneider din Șorostin ne comunică referitor la alegerea de notar, că dînsul a promis să voteze pentru candidatul român, dacă Sașii din amândouă comune îl vor agreea, ceea-ce neîntîmplându-se a votat și el pentru candidatul maghiar.

**De dragul nevestii.** Lui Mihailu Sudrișan, țeran din Fechetău, i-a murit înainte cu vre-o șese săptămâni nevasta. Moartea femeii, pe care a iubit-o foarte mult, atîta l-a apăsător, încât zilele trecute și-a pus capăt vieții, după-cum le-a spus de mai înainte la vecini.

**Fugită de sub cunună.** În Erlau avea să se cunună un țeran mai bătrîn cu o fetișcană mîtină, drăguță. Erau deja înaintea sfîntului altar, preotul voia să înceapă ceremonia, când fata o șterse din biserică. Până să se desmeteească nuntașii, ea era deja departe. În sfîrșit aleargă cățiva după ea și o ajung. Se vede, că pe drum s'a socotit altmîntrelea, căci a lăsat să o ajungă și s'a reîntors la biserică, unde s'a săvîrșit cunună.

**Binefăcători.** Din Juriul-de-Câmpie ni se scrie: Evlaviosul creștin Vasiliu Popiția I. David și soția d-sale Ileana n. Negrea, au cumpărat pe seama sfîntei biserici un candelabru de bronz aurit, în preț de una sută șezzeci cor.

Primarul Ioan Ranta și soția Dochiza n. Mastan au cumpărat pe sf. prestol un sfeșnic aurit cu suma de 30 coroane.

Frații Măstănești, Onițiu, Vasiliu, Petru și Gligor cu soțiile lor au cumpărat un prapor negru pentru morți, în preț de 20 coroane.

Ear' d-na preoteasă a donat două perdele frumoase, cari se află în ușile de adreapta și stînga sf. altar, și mai multe ștergare. Tot d-sa a colectat dela creștinele evlavioase din comună și jur suma de 30 coroane, cu care sumă s'a cumpărat o cruce de argint pe prestol.

Tuturor acestor evlavioși creștini și creștine D-zeu le lungească firul vieții.  
*I. Bondor, inv.*

**Sarafoff sub acuză.** Procurorul și-a făcut propunerea de acuză în contra lui Sarafoff și a soților lui pentru complicitatea lor în omorurile din București. Dela acuză de conjurațiune în contra Regelui Carol a abstat procurorul. Pertractarea va fi probabil la începutul lui August.

**Perderile Burilor în 1901.** După o statistică mai nouă publicată de lordul Kitchener, Burii au avut în anul acesta o pierdere de 5672 oameni, între cari 525 morți, 290 răniți, 3538 prizonieri și 1319 s'au predat de bunăvoie. Tot în acest an Englezii pe lângă mulțimea de oameni morți și răniți, au pierdut: 613.400 cartușe, 1631 oară, 5940 cai și 4 tunuri, cari toate au căzut în mîinile Burilor.

**Din cauzele războiului anglo-bur.** Cercetări făcute de oameni doritori a afla adevărata cauză a războiului anglo-bur au dovedit, că nu numai ministrul Chamberlain e părtaș la o mulțime de întreprinderi industriale în Transvaal, ci și numeroși membri ai familiei sale, precum și o duzină de familii înrudite cu el. Tare angajat e indeosebi la fabrica Kynock-Dynamit, al cărei director executiv e fratele ministrului, Artur Chamberlain. În August 1897 poseda acesta 2229 acții dela această fabrică în valoare nominală de 445.800 marce, ear' ministrul 2502 acții. Se înțelege, că ultimul nu le avea pe numele lui, fiind reprezentat ca »participant anonim« prin banca de Anglia. În anul 1898 avea fratele ministrului deja 3310 acții, ear' ministrul »anonim« 4643. Numărul acțiilor, cari se află în posesiunea altor 8 membri ai familiei Chamberlain, variază între 200 și 750. Unul din cele mai murdare motive, bani cu orice preț, a dat deci ansă la acest războiu atît de rușinos pentru Anglia.

**Opăreala patrioților.** Vicecomitele Timișului a adresat zilele trecute spitalului »Maria Teresia« din Viena o scrisoare în limba maghiară. Direcțiunea spitalului însă a refuzat epistola, scriind pe dosul ei: *Noi vorbim numai nemțește. Nu se primește.* Faptul a cășunat Ungurilor o mâhnire atît de adîncă, încât imediat... au luat cronică despre el.

**Zi grozavă.** Din Berlin se scrie, că Mercuri s'au întîmplat acolo peste douăzeci de omoruri și sinucideri. Se vede, că miseria devine tot mai mare pretutindeni și tot mai mulți sînt împinși la crime și sinucideri.

**Victima unei bombe de artificii.** În seara de 18 Iunie n., cu ocaziunea sărbării date în grădina liceului din T-Severin, o bombă de artificii, în loc să explodeze în aer, în formă de stele, a explodat pe pămînt, omorînd pe servitorul liceului, Ioan Cojocaru.

Nenorocitul a lăsat în urma sa soția și 6 copii mici, lipsiți cu totul de mijloace.

S'au luat măsuri pentru a se veni în ajutorul familiei.

**Foamete în India.** După o știre oficioasă sosită din Calcutta, numărul persoanelor din Bombay, cari cer ajutor din cauza foametei, a început să crească. Se crede că numărul lor va spori mereu, până-ce o ploaie îmbelșugată va face cu puțință cultura pămîntului. Afară de tinuturile de pe țermuri, în tot restul țării ploile căzute n'au fost suficiente pentru agricultură. Numărul persoanelor, cari primesc ajutoare, se urcă la 531.000.

**Cai cu pălărie.** Zilele acestea fiind mari călduri în Paris, reuniunea pentru apărarea animalelor, a fabricat o mulțime de pălării de paie pentru cai și le-a împărțit gratuit între vizitii. Pălăria acopere pe deplin capul calului și numai pentru urechi are două găuri. Produce mult haz, cum aleargă caii cu pălării pe străzile Parisului.

**Țiganii lăceți amenințați.** Ministrul de interne a provocat toate municipiile să-i prezinte propuneri relative la colonizarea Țiganilor de sătră. Aceștia au atras din nou atențiunea, nu bunăvoitoare, a autorităților prin tâlhăriile comise în timpul din urmă într'un număr chiar prea mare. Prin anii 90 încă se pornise de sus o acțiune în felul acesta, care însă n'a aflat răsunet în jos. Cum încep chiar și Rutenii să se deștepte în privința națională, — de Șvabi nici că mai vorbim, — de astădată se va purcede cu mai multă perseveranță. E vorba doară de înmulțirea »nației«!

**Bursa de bucate din Buda-pesta.** Grăul, 50 ch'gr., 7.70 — 8.25, secara 6.80 — 7.35, orzul 6.10 — 6.75, ovășul 7.20 — 7.65, cucuruzul 5.20 — 6.15, rapița 12.50 — 12.75.

**Zăpadă în Iulie.** În Pădurea-bohemă (Austria) a nins ca iarna. La poalele munților a căzut peatră, care a nimicit recolta în multe comune.

**Concurs bis-școl.** *Arhidieceasa gr.-or. Sibiu.* Parochii vacante: *Cristur și Bacia* (ppresb. Devei), *Poiana-Blenchi* (ppresb. Dejului).

**Posturi învățătoresci:** *Aciliu, Alămor, Gurariului (2), Tilișca, Topârcea, Vale (2), Seliște* (2 învățători și 2 învățătoare) (ppresb. Seliștei) cu salariu de 600 cor., la Seliște 800, cvartir și grădină, resp. relut. — *Federi-Fizești, Livezeni, Sătân-Măria-de-peatră, Valea-Sângiorgiu-Grid* (ppresb. Hațegului) cu salariu de 600 cor., cvartir și lemne. — *Beriu, Bozeș, Dăncu-mare, Ludești, Mermezău-Văleni, Renghet, Romoșel, Simeria, Tămășasa* (ppresb. Orăștiei). Salariu 600 cor., cvartir și lemne. Termin 3 săptămâni.

**Dieceasa gr.-or. Arad.** Posturi învățătoresci: *Ostrov* (ppresb. Lipovei), *Fadimac* (repețit), *Soldobagiu, Tărian* (protopresb. Orăștiei-mari), *Bodrogul vechiu, Fenlac, Remetea, Șag* (ppresb. Timișoarei), *Arăneag, Drauș* (ppresb. Șiriei), *Nădlac*, (800 cor. ppresb. Aradului). Salariul cel legal. Termin 3 săptămâni.

#### POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

*Dlul G. R., Bistrița.* În școala elementară nu iartă guvernul să se învețe nemțește. Cei-ce voji să vă învățați copiii și nemțește, rugați-vă de unul din d-nii învățători și acela pe lângă o plată moderată poate-că bucuros o face.

*Dlul Adam Luca, Retișor.* Spune-ne, ce numeri îți lipsesc.

*Dlul Nic. I. Negură, Ploesti (Rom.).* Poesii și glume culese dela țerani publicăm fără plată.

*Dlul Isăia Popovici, ab. 4206.1.* Avem »Tragedia Calvarului«, foarte frumoasă, în preț de 1 fl. + 10 cr. porto. — 2. Pentru cloțani dăm sfat în numărul viitor. — 3. Contra căderii pîrului am dat de curînd un sfat, numai trebuie timp îndelungat până să se dovedească.

*Dlul I. Istrate, Smîg.* Acum mai de curînd am publicat în numărul 23.

*Dlul D. Ielânzan.* Îndată-ce primim în cunoștiințare dela București, îți vom spune.

*Dlul Ianeș Cercega, Tîrnova.* N'am primit încă înștiințarea din Pola, dar' îndată-ce o primim, o publicăm în foaie.

Celelalte răspunsuri în numărul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: **Victor Lazăr.**  
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: **Iosif Marschall.**



Atelier pentru oroloage nouă, reparaturi și optică etc.

# Julius Erös,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5.

Cel mai mare deposit de oroloage, juvaericele, argintării și aurării din Transilva, niarecomandă ieftin și bun toate produsele ciasornicăriilor, juvaergiilor și opticilor.

Și cea mai neînsemnată comandă se execută prompt și cu reîntoarcerea poștei și totdeauna cu garanție.

Prospecte bogat ilustrate gratis și franco.

Cercei double veritabili de aur fl. 1.50.

Deșteptător dela fl. 1.60 în sus.

Oroloage de buzunar dela fl. 2.30 în sus.

Oroloage de părete dela fl. 2.10 în sus.

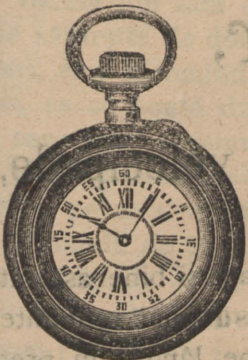
Cercei veritab. de argint dela fl. —.50 în sus.

Cercei ver. de aur dela fl. 1.50 în sus.

Inele veritabile de aur dela fl 2.50 în sus.

Lanțuri ver. de argint dela fl l.— în sus.

Inele veritabile de argint dela fl.— 50 în sus.



Nr. 183 A.

Orologiu de nichel remontoir, 50 mm., calitate bună fl. 3.40, același de calitate mai bună fl. 4.10, același cu 3 copereminte tari fl. 4.40, același cu trei copereminte de calitate mai bună fl. 5.75.



Nr. 194 A.

Orologiu de dame verit. de argint cu coperemint duplu fl. 6.75, același cea mai fină calitate fl. 10.—



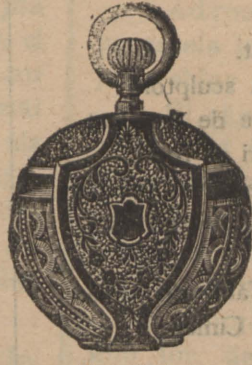
Nr. 200 A.

Orologiu de dame verit. de aur, 14 carate, 30 mm. diametru, frumos gravat, cu coperemint duplu fl. 20.—, același în calitate mai bună fl. 30.—, același de argint fl. 7.50.



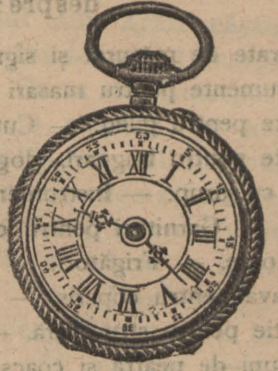
Nr. 187 A.

Orologiu de domni remontoir de ruolz (Neusilber), cu 3 copereminte tari și frumoase, 50 mm., și esact fl. 4.50, același în calitate mai bună fl. 5.50, același de argint fl. 6.75, același de argint mai bun fl. 8.50.



Nr. 196 A.

Orologiu de dame verit. de aur, 14 carate, foarte frumos fl. 20.75, același foarte tare fl. 27.50.



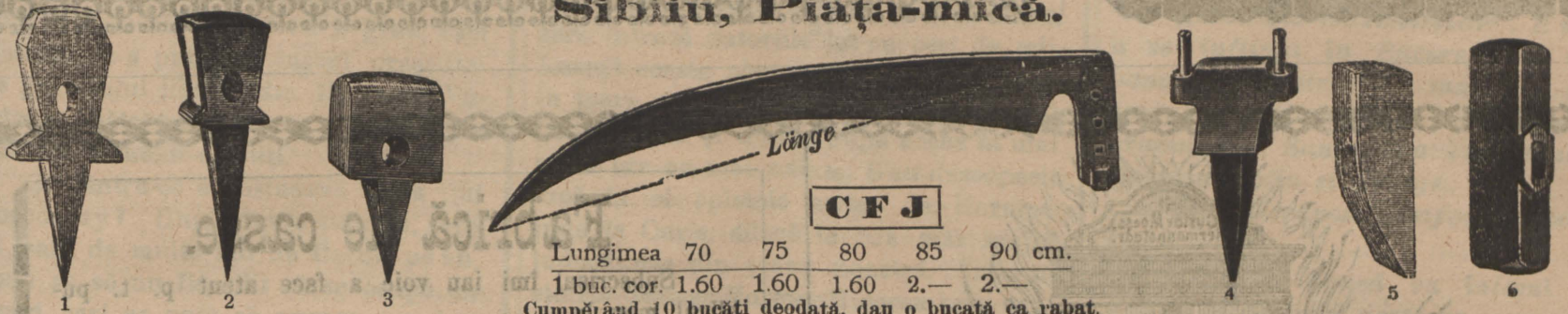
Nr. 123 A.

Orologiu de oțel negru, frumos și cu garanție fl. 3.40, același cu mașinerie foarte bună fl. 4.50, același cu coperemint duplu fl. 4.50, același cu coperemint cu mașinerie foarte bună fl. 7.50.

[46] 3—52

# CAROL F. JICKELI,

Sibiu, Piața-mică.



Nicovale (ilăie) de coase, cu garanție pentru fiecare bucată

|             |     |    |    |
|-------------|-----|----|----|
| Figura      | 1   | 2  | 3  |
| 1 buc. cor. | 1.— | 96 | 86 |

Cuți de coase dela 12 bani în sus în deposit bogat.

Cuți americane, 1 bucată . . . cor. —.40  
 Cuți vineți veritabile de Bergamo, semnul CFJ, 1 bucată . cor. —.80

Contingentul de cumpărători al acestor cuți de Bergamo crește în continuu. Eu le pot recomanda cu toată încrederea.

Nicovale (ilăie) de coase

|             |      |                        |
|-------------|------|------------------------|
| figura      | 4    | cu conducător de coasă |
| 1 buc. cor. | 1.90 |                        |

Ciocane de coase, fig. 5 à 250, 300 grame  
 1 bucată cor. —.86 —.90  
 Figura 6 à 300 grame, 1 buc. cor. 1.—

Garanție pentru fiecare bucată. Adecă, eu schimb ori și ce coasă provăzută cu semnul CFJ și nu corăspunde, chiar și atunci când ea a fost deja bătută și folosită.

Eu pot recomanda economilor cu cea mai mare încredere această coasă. În decursul anilor eu mi-am câștigat un foarte mare contingent de cumpărători la coasa aceasta.

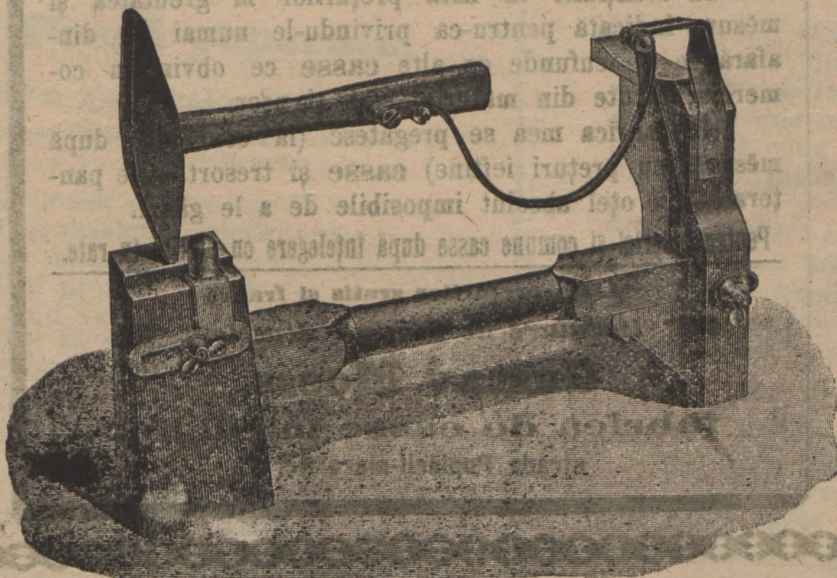
## Aparat nou de bătut coasa.

Acest aparat are marele avantaj, că ciocanul, deși purtat de mână lovește totdeauna acurat pe același loc al nicovelei, ceea-ce e neapărat de lipsă pentru a pute bate coasa bine.

Prin aceea că ciocanul se conduce de mână e posibilă o regulare foarte esastă a tăriei fiecărei lovituri.

Nicovale se poate muta după-ce s'a tocit la un loc în decursul timpului.

Acest aparat se poate vedea funcționând în localul meu de vânzare. 1 bucată cor. 25.—



[43] 6—

Nr. 683—1901.

50 2—2

## Publicațiune.

Casele de cârcimă a comunei *Veștem*, se vor da în chirie pe perioada de 3 ani, începând din 1 Ianuarie 1902 până la 31 Decembrie 1904, pe calea licitațiunii publice ținândă în 21 Iulie 1901 st. n., la 3 ore după amiază, în cancelaria comunală.

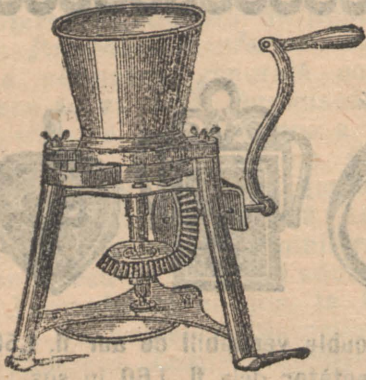
Condițiunile de licitațiune se pot privi în orele oficioase în cancelaria subscrisei primării comunale.

Veștem, în 1 Iulie 1901.

Primăria comunală.

Spornic Ieronim,  
notar.

Ioan Ant. Mărginean,  
primar.



## Mori de cafea, de piper, mac, urluială și de colori.

Catalogul prețurilor se trimite la cerere.

Deasemenea se trimit cataloage ilustrate despre:

Aparate de măsurat și signat.

Instrumente pentru masari și sculptori.

Cuțite pentru gilău. — Cuțite de încrestat.

Cuțite pentru bugnari, dogari și rotari.

Chei cu șurup. — Instrumente pentru tinichigii.

Cuți. — Garnituri pentru clădiri (traverse).

Cuptoare. — Frigători.

Mucava pentru coperiș. — Tăbli de isolare.

Trestie pentru strucatură. — Ciment.

Cărbuni de peatră și coacs.

Stropitori de plante (apar. pentru peronospora).

Unelte pentru cultivarea albinelor.

Teascuri de copiat.

Curse pentru tot felul de animale.

Requisite de vânat și scrimă. [36] 10—

Tot felul de feruri de călcat.

Instrumente pentru ferestrari

» » dulgheri, bărdași.

Cel mai ieftin magazin de cuie de potcoave.

## Carol F. Jickeli,

Sibiu, Piața-mică nr. 32, la „Coasa de aur“.



## Avis.

Subscrisul ca măiestru mașinist am onoare a mă recomanda onor. public pentru conducerea unei mașini de treerat și ori-ce fel de mașină (locomobil) ce se conduce cu abur.

Deci cine are lipsă în această privință, să se adreseze la mine.

Ioan Șerbău,

mașinist în Tisa, u. p. N.-Halmagy,  
comitatul Arad.

[51] 1—1



## Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,  
Sibiu. Piața-mare nr. 19.



Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

[42] 3—

Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.

## Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

**cassele sigure de foc și spargere,**

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

**Gustav Moess,**

fabrică de casse în Sibiu,  
strada Poplăclă-mare Nr. 8.

[2] 13—

